

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 172 (XVI) — Nr. 117

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 10 februarie 2004

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 415 din 11 noiembrie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 privind punerea în valoare a construcțiilor zootehnice dezafectate, destinate creșterii, îngrășării și exploatării animalelor, precum și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate, aprobată și modificată prin Legea nr. 387/2002	2-4		
Decizia nr. 452 din 2 decembrie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002			
		privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, cu modificările ulterioare	4-6
		Decizia nr. 23 din 27 ianuarie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților	7-9
		ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
		1. — Regulament privind efectuarea operațiunilor valutare	10-31
			★
		Rectificări.....	32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 415**

din 11 noiembrie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 privind punerea în valoare a construcțiilor zootehnice dezafectate, destinate creșterii, îngrășării și exploatării animalelor, precum și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate, aprobată și modificată prin Legea nr. 387/2002

Costică Bulai	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 privind punerea în valoare a construcțiilor zootehnice dezafectate, destinate creșterii, îngrășării și exploatării animalelor, precum și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate, aprobată și modificată prin Legea nr. 387/2002, excepție ridicată de Consiliul Local al Comunei Dumbrăveni, județul Suceava, în Dosarul nr. 7.721/2002 al Tribunalului Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal este prezent Consiliul Local al Comunei Dumbrăveni, prin avocat Vasile Tudor, lipsind cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Avocatul părții prezente solicită admiterea excepției, arătând că vânzarea, concesiunea, închirierea ori darea în folosință gratuită a bunurilor care fac parte din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale nu poate avea loc decât în condițiile prevăzute de art. 125 și 126 din Legea nr. 215/2001. Dispozițiile art. 41 alin. (1) din Constituție trebuie raportate la art. 72 alin. (3) și art. 135 alin. (6) din Legea fundamentală, întrucât numai prin lege organică sunt stabilite conținutul și limitele dreptului de proprietate. Așadar, susține acesta, dreptul de proprietate, fiind un drept fundamental, nu poate constitui domeniul de reglementare al ordonanțelor de urgență. În susținere depune note scrise.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată, arătând că asupra constituționalității dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 181/2003, statuând că dispozițiile acestei ordonanțe sunt constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 12 decembrie 2002, pronunțată în Dosarul nr. 7.721/2002, **Tribunalul Suceava — Secția**

comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 privind punerea în valoare a construcțiilor zootehnice dezafectate, destinate creșterii, îngrășării și exploatării animalelor, precum și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate, aprobată și modificată prin Legea nr. 387/2002, excepție ridicată de Consiliul Local al Comunei Dumbrăveni, județul Suceava.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, se arată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 contravin prevederilor art. 41 alin. (2) și (3) și ale art. 135 alin. (6) din Constituție. În opinia autorului excepției bunurile care fac parte din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale sunt supuse dispozițiilor de drept comun, astfel că dreptul de dispoziție asupra acestor bunuri aparține consiliilor locale sau județene, după caz. Mai susține autorul excepției că transferul proprietății unor bunuri din patrimoniul unei unități administrativ-teritoriale în patrimoniul unei alte persoane fizice sau juridice nu poate avea loc decât în condițiile prevăzute de art. 125 și 126 din Legea nr. 215/2001.

De asemenea, autorul excepției arată că „este inadmisibil ca printr-o ordonanță de urgență să fie aduse modificări unei legi organice” și „că este obscură în acest caz și condiția existenței unui caz excepțional pretinsă de art. 114 alin. (4) din Constituție”.

Instanța de judecată apreciază că ordonanța de urgență criticată vine în contradicție cu art. 41, 49 și cu art. 135 alin. (6) din Constituție, deoarece, în lumina principiilor consfințite de aceste texte, „dispozițiile acestei ordonanțe îngrădesc atributul folosinței proprietății, prin impunerea transmiterii cu titlu gratuit a folosinței unui imobil care nu face parte din domeniul privat al statului, ci al unității administrativ-teritoriale, fără a fi îndeplinite condițiile limitative prevăzute de art. 49 din Constituție”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că măsurile instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2001 corespund prerogativei statului privind crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții, prevăzută de art. 134 alin. (2) lit. f) din Constituție, și „se concretizează

în dispozițiile legale cu caracter general, cu aplicabilitate pe întreg teritoriul țării". Se arată că dispozițiile instituite prin ordonanța de urgență criticată nu contravin prevederilor art. 41 din Constituție, dând expresie exigențelor cuprinse la art. 134 alin. (2) lit. f) și la art. 43 alin. (1) din Legea fundamentală, cum de altfel se motivează și în nota de fundamentare a acestei ordonanțe. În opinia Guvernului, dispozițiile ordonanței de urgență criticate reprezintă și o normă de justiție socială, deoarece creează posibilitatea persoanelor prevăzute la art. 2 lit. c) din această ordonanță să folosească gratuit pe o perioadă de 5 ani și apoi să cumpere construcțiile zootehnice dezafectate la construirea cărora au contribuit direct sau indirect.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate potrivit căreia această ordonanță de urgență contravine prevederilor art. 114 alin. (4) din Constituție, deoarece nu exista cazul excepțional care ar fi făcut necesară adoptarea ei, Guvernul apreciază că aceste critici sunt nefondate, avându-se în vedere nota de fundamentare a acestei ordonanțe. Astfel, cazul excepțional, se arată de către Guvern, avut în vedere la adoptarea ordonanței de urgență este determinat de necesitatea asigurării grăbnice a securității alimentare a populației, din producția internă, prin introducerea în circuitul de producție a construcțiilor zootehnice dezafectate, valorificarea superioară a producției de cereale, asigurarea fondurilor necesare pentru reluarea ciclului de producție în sectorul vegetal și diminuarea efortului necesar importului de carne și produse din carne.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, republicată, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168 din 13 decembrie 2001 privind punerea în valoare a construcțiilor zootehnice dezafectate, destinate creșterii, îngrijirii și exploatării animalelor, precum și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 20 decembrie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 387 din 13 iunie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 469 din 1 iulie 2002.

Criticele de neconstituționalitate se bazează pe invocarea încălcării dispozițiilor art. 41 alin. (2) și (3), ale art. 114 alin. (4), precum și ale art. 135 alin. (6) din Constituție.

Potrivit Constituției republicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003, cu

reactualizarea denumirilor și renumerotarea textelor, art. 41 alin. (2) și (3) a devenit art. 44 alin. (2) și (3), art. 114 alin. (1) și (4) a devenit art. 115 alin. (1) și (4), iar art. 135 alin. (6) a devenit art. 136 alin. (5).

Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele:

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2001 stabilește măsuri pentru atribuirea construcțiilor zootehnice și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate în folosință gratuită a asociațiilor crescătorilor de animale, cu sau fără personalitate juridică, precum și a persoanelor fizice în vârstă de până la 40 de ani sau a persoanelor juridice care formulează cerere scrisă și dovedesc capacitatea tehnică și financiară de a desfășura activități de creștere a animalelor.

Potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, republicată, *„Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege”*. Această prevedere permite legiuitorului ca, în considerarea unor interese specifice, să instituie reguli care să armonizeze incidența și a altor drepturi fundamentale ale cetățenilor decât cel de proprietate, într-o interpretare sistematică a Constituției, astfel încât ele să nu fie suprimate prin modul de reglementare a dreptului de proprietate.

Măsurile instituite prin ordonanța de urgență criticată vizează repunerea în circuitul economic agricol a unor construcții dezafectate, în scopul încurajării dezvoltării creșterii animalelor, cu consecințe pozitive asupra dezvoltării economice a unităților administrativ-teritoriale. În acest mod statul realizează *„protejarea intereselor naționale în activitatea economică”* și *„crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții”*, în conformitate cu dispozițiile art. 135 alin. (2) lit. b) și f) din Constituție, republicată.

Nu poate fi reținută nici invocarea de către autorul excepției a unor neconcordanțe între dispozițiile ordonanței de urgență criticate și cele ale Legii administrației publice locale nr. 215/2001, întrucât soluționarea acestora nu este de competența instanței de contencios constituțional.

Autorul excepției mai critică ordonanța și pe motiv că ar încălca dispozițiile art. 114 alin. (1) și (5) din Legea fundamentală.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat că interdicția reglementării de către Guvern în domeniul legii organice privește numai ordonanțele Guvernului adoptate în baza unei legi speciale de abilitare, această interdicție decurgând direct din textul constituțional. O asemenea limitare nu este prevăzută însă de alin. (4) al art. 114 din Constituție, referitor la ordonanțele de urgență, *„deoarece cazul excepțional ce impune adoptarea unor măsuri urgente pentru salvagardarea unui interes public ar putea reclama instituirea unei reglementări de domeniul legii organice, nu numai ordinare, care, dacă nu ar putea fi adoptată, interesul public avut în vedere ar fi sacrificat, ceea ce este contrar finalității constituționale a instituției”* (Decizia Curții Constituționale nr. 34 din 17 februarie 1998). Consecvență acestei jurisprudențe, Curtea, prin Decizia nr. 65 din 20 iunie 1995, referindu-se la cazul excepțional de care depinde legitimitatea constituțională a emiterii unei

ordonanțe de urgență, a statuat că acesta este definit în raport cu „necesitatea și urgența reglementării unei situații care, datorită circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public“.

Asupra constituționalității Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001, raportat la prevederile art. 119 și 120 din Constituție, Curtea Constituțională s-a pronunțat

Față de cele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2001 privind punerea în valoare a construcțiilor zootehnice dezafectate, destinate creșterii, îngrășării și exploatării animalelor, precum și a fabricilor de nutrețuri combinate dezafectate, aprobată și modificată prin Legea nr. 387/2002, excepție ridicată de Consiliul Local al Comunei Dumbrăveni, județul Suceava, în Dosarul nr. 7.721/2002 al Tribunalului Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 11 noiembrie 2003.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. **COSTICĂ BULAI**

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 452

din 2 decembrie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, cu modificările ulterioare

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stăngu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Fitoplant“ — S.R.L. din Galați în Dosarul nr. 993/2003 al Judecătoriei Galați.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 387C/2003.

La apelul nominal este prezentă Societatea Comercială „Fitoplant“ — S.R.L. din Galați, prin Valentina Cojocar, director general, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

prin Decizia nr. 181 din 8 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 4 iulie 2003, statuând că dispozițiile acestei ordonanțe sunt constituționale.

Soluția din această decizie este valabilă și în prezenta cauză, neexistând elemente noi de natură să determine o reconsiderare a jurisprudenței Curții.

Din oficiu, Curtea ridică problema conexării dosarelor, având în vedere obiectul identic al cauzelor.

Reprezentantul părții prezente nu se opune conexării cauzelor.

Având cuvântul asupra acestui incident procedural, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de conexare a dosarelor, în temeiul art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, raportat la art. 164 din Codul de procedură civilă, întrucât au ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate.

Curtea, deliberând, decide conexarea Dosarului nr. 387C/2003 la Dosarul nr. 234C/2003, în temeiul art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, conform căruia „Procedura jurisdicțională [...] se completează cu regulile procedurii civile [...]“, raportat la art. 164 alin. 1 și 2 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia „[...] întrunirea mai multor pricini [...] în care sunt aceleași părți sau chiar împreună cu alte părți și al căror obiect și cauză au între dânssele o strânsă legătură [...] poate fi făcută de judecător chiar dacă părțile nu au cerut-o“.

Având cuvântul, partea prezentă solicită admiterea excepției, arătând că dispozițiile art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002, prin instituirea obligativității depunerii

unei cauțiuni numai de către persoanele juridice, sub sancțiunea neînregistrării la instanțele judecătorești a contestației la executare, contravine prevederilor constituționale ale art. 21 coroborat cu art. 20, precum și art. 41, datorită valorii foarte mari a cauțiunii la care este obligată societatea comercială pentru a se putea adresa justiției, cauțiune care depășește valoarea activului net al societății. În susținere depune note scrise.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției, ca neîntemeiată, arătând că textul legal criticat a mai format anterior obiectul controlului de constituționalitate, Curtea statuând că acest text este constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 21 aprilie 2003 și din 5 iunie 2003, pronunțate în dosarele nr. 993/2003 și nr. 4.383/2003, **Judecătoria Galați și Judecătoria Sectorului 4 București au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, cu modificările ulterioare**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Fitoplant” — S.R.L. din Galați și Societatea Comercială „Diana Prod Com 2001” — S.R.L. București.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, se arată, în esență, că obligația de plată a cauțiunii impuse de textul criticat este de natură să restrângă liberul acces la justiție, încălcându-se astfel dispozițiile art. 21 din Constituție, coroborate cu art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Pe de altă parte, susțin autorii excepției, dispozițiile art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 contravin și prevederilor art. 41 alin. (2) din Legea fundamentală, întrucât, prevăzându-se obligația de plată a cauțiunii numai în sarcina persoanelor juridice, rezultă o discriminare a acestora în raport cu persoanele fizice, în privința ocrotirii dreptului de proprietate.

Judecătoria Galați consideră că stabilirea unei obligații la plata cauțiunii numai în sarcina persoanelor juridice, cu excluderea persoanelor fizice, creează un tratament juridic diferențiat nejustificat, încălcându-se astfel principiul egalității în drepturi prevăzut de Constituție, și astfel se condiționează accesul liber la justiție.

Judecătoria Sectorului 4 București apreciază că excepția este întemeiată parțial. Astfel, în opinia instanței, art. 127 alin. (1) din textul contestat este constituțional, întrucât instituirea obligativității depunerii cauțiunii reprezintă atât o dovadă a solvabilității debitorului, cât și o garanție a exercitării căii de atac cu bună-credință în condițiile existenței unui titlu executoriu împotriva sa. În ceea ce privește obligativitatea acesteia numai pentru persoanele juridice, instanța de judecată consideră că se instituie un tratament juridic diferențiat, astfel încât se creează unui debitor o situație mai împovăraătoare sau mai favorabilă față de alt debitor obligat prin creanțe de aceeași natură. De asemenea, se arată că prevederile referitoare la neînregistrarea contestației și la verificarea formală a cuantumului cauțiunii sunt neconstituționale, deoarece contravin principiului

liberului acces la justiție, precum și prevederilor art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția este neîntemeiată, arătând că instituirea prin textul criticat a cauțiunii în cuantum de 20% din valoarea sumei datorate nu aduce atingere principiului liberului acces la justiție, ci constituie o garanție în vederea evitării abuzurilor de drept și a exercitării contestației la executare cu rea-credință, situații ce pot duce la tergiversarea soluționării cauzelor și, implicit, la amânarea realizării creanțelor bugetare. Se arată că obligativitatea depunerii cauțiunii nu afectează nici principiul ocrotirii în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, ci reprezintă o procedură specială, instituită în realizarea interesului general privind recuperarea banilor publici, fiind în concordanță cu prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție, privind obligativitatea cetățenilor de a plăti taxe și impozite, precum și cu cele ale art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, referitoare la obligația statului de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară.

Avocatul Poporului, de asemenea, apreciază excepția ca neîntemeiată, deoarece condiționarea introducerii contestației la executare de depunerea unei cauțiuni constituie o garanție a desfășurării procedurii de executare cu celeritate și, deopotrivă, un impediment în exercitarea abuzivă a acțiunii cu scopul tergiversării nejustificate a acesteia.

Referitor la aspectul discriminatoriu invocat de autorul excepției cu privire la titularii obligației de a achita cauțiunea obligatorie, se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 135/1996, prin care s-a statuat că egalitatea în drepturi nu înseamnă uniformitate, ci presupune instituirea unui tratament egal pentru situații juridice care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Și, în fine, se arată că acest principiu îi are în vedere numai pe cetățeni, nu și persoanele juridice.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, republicată, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 14 august 2003, cu modificările ulterioare, care au următorul conținut:

— Art. 127: „(1) *Contestația la executare se face cu condiția depunerii numai de către persoanele juridice a unei cauțiuni egale cu 20% din cuantumul sumei datorate, la unitatea teritorială a trezoreriei statului.*

(2) *Dovada privind plata cauțiunii prevăzute la alin. (1) va însoți în mod obligatoriu contestația debitorului, fără de care aceasta nu va putea fi înregistrată.*

(3) *Verificarea cuantumului cauțiunii se va efectua de judecătorul de serviciu la data înregistrării cererii.*”

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile art. 16, 21 și 44 din Constituție, republicată, precum și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Asupra constituționalității dispozițiilor art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002, raportate la textele constituționale invocate în prezenta cauză, Curtea s-a pronunțat prin mai multe decizii, ca de exemplu Decizia nr. 276 din 26 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 556 din 1 august 2003, și Decizia nr. 313 din 10 iulie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 8 august 2003.

În considerentele acestor decizii Curtea a reținut, în ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 din Constituție, că această critică este neîntemeiată, întrucât situația juridică a persoanelor colective este diferită de cea a persoanelor fizice, astfel încât tratamentul juridic diferit aplicabil — și anume obligația persoanelor juridice, în cazul contestației la executare, de a plăti o cauțiune egală cu 20% din cuantumul sumei datorate, spre deosebire de persoanele fizice care nu au asemenea obligație — este justificat în mod obiectiv și rațional.

Referitor la invocarea prevederilor constituționale ale art. 21 și a celor privind dreptul la un „proces echitabil”, Curtea a reținut că prin reglementarea generică din care fac parte dispozițiile criticate, și anume titlul V „Contestația la executarea silită”, se asigură accesul la justiție al persoanelor interesate, iar condiționarea introducerii contestației

la executare, în anumite împrejurări, de plata unei cauțiuni reprezintă — alături de termenul de exercitare și celelalte condiții prevăzute de lege — o măsură de asigurare a celerității procedurii și de descurajare a abuzului de drept, condiționare admisibilă și rezonabilă.

Pe de altă parte, condițiile și termenele introducerii unei căi de atac se circumscriu domeniului procedural, care, potrivit dispozițiilor art. 125 alin. (3) din Legea fundamentală, este de competența exclusivă a legiuitorului.

În ceea ce privește critica potrivit căreia dispozițiile de lege ce fac obiectul excepției de neconstituționalitate îngreșesc accesul liber la justiție, prin aceleași decizii Curtea a statuat că depunerea cauțiunii stabilite prin art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 are rolul de a frâna acțiunile dilatorii ale persoanelor juridice în cadrul procedurii de executare silită, fără ca prin aceasta să fie încălcate prevederile art. 21 din Constituție.

Cu privire la constituționalitatea instituirii unei cauțiuni, ca o condiție a sesizării instanțelor judecătorești, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat, de exemplu prin Decizia nr. 236 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 739 din 20 noiembrie 2001, respingându-se susținerile privind încălcarea dreptului de acces la justiție.

Totodată s-a statuat că accesul liber la justiție semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime au fost încălcate, iar nu faptul că acest acces nu poate fi supus nici unei condiționări, precum și că această modalitate de reglementare, care reprezintă o opțiune a legiuitorului, este în conformitate cu dispozițiile constituționale privind competența și procedura în fața instanțelor judecătorești și exercitarea cu bună-credință a drepturilor subiective.

Și, în fine, prin aceleași decizii Curtea a reținut că prevederile art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 nu contravin nici art. 41 alin. (2) [devenit art. 44 alin. (2)] din Constituție, deoarece condiționarea contestației la executare de depunerea unei cauțiuni nu afectează în vreun fel exercitarea dreptului de proprietate al contestatorului.

Atât considerentele, cât și soluțiile din aceste decizii își păstrează valabilitatea și în cauza de față, neintervenind elemente noi de natură să determine o reconsiderare a jurisprudenței Curții.

Față de cele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Fitoplant” — S.R.L. din Galați în Dosarul nr. 993/2003 al Judecătoriei Galați și de Societatea Comercială „Diana Prod Com 2001” — S.R.L. București în Dosarul nr. 4.383/2003 al Judecătoriei Sectorului 4 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 decembrie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 23

din 27 ianuarie 2004

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (2)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002
privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților**

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților, excepție ridicată de Eugen Fulop, Ana David, Nicolae Păcurar, Olivian Oană, Dana Ghițoica, Ernest Szucs, Georgeta Iliescu, Stelian Cioca, Stanca Veștemeanu, Mihaela Istrate și Marius Ungureanu în Dosarul nr. 1.531/2003 și de Ioan Beghezan, Carmen Maria Capră, Ioan Nicolaie Cean, Victor Câmpean, Emilia Dinu, Gheorghe Fiț, Anca Frăcea, Cornel Herlea, Augustin Lazăr, Ioan Mureșan, Ilie Narița, Maria Nicula, Nicolae Paștiu și Emil Stroe în Dosarul nr. 1.464/2003 ale Curții de Apel București — Secția contencios administrativ.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 414C/2003 și nr. 415C/2003 au conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere dispozițiile art. 164 din Codul de procedură civilă, nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, coroborate cu cele ale art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea Dosarului nr. 415C/2003 la Dosarul nr. 414C/2003, care este primul înregistrat.

Cauza se află în stare de judecată.

Având cuvântul pe fond, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, deoarece, potrivit art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege și, pe cale de consecință, legiuitorul este cel abilitat să reglementeze această situație. De asemenea,

căile de atac se exercită în condițiile stabilite prin lege, iar prevederile legale criticate se aplică fără discriminări tuturor magistraților salarizați în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 177/2002.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 3 septembrie 2003, pronunțate în dosarele nr. 1.531/2003 și 1.464/2003, **Curtea de Apel București — Secția contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 42 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților.**

Excepția a fost ridicată de Eugen Fulop, Ana David, Nicolae Păcurar, Olivian Oană, Dana Ghițoica, Ernest Szucs, Georgeta Iliescu, Stelian Cioca, Stanca Veștemeanu, Mihaela Istrate, Marius Ungureanu în Dosarul nr. 1.531/2003 și de Ioan Beghezan, Carmen Maria Capră, Ioan Nicolaie Cean, Victor Câmpean, Emilia Dinu, Gheorghe Fiț, Anca Frăcea, Cornel Herlea, Augustin Lazăr, Ioan Mureșan, Ilie Narița, Maria Nicula, Nicolae Paștiu și Emil Stroe în Dosarul nr. 1.464/2003.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii excepției susțin că pe fond litigiul dedus judecății se situează în cadrul raporturilor de dreptul muncii, care, potrivit art. 284 din Codul muncii, se soluționează de către instanțele ordinare stabilite prin Codul de procedură civilă. Într-o atare situație este neîndoielnic că obligarea magistraților la suportarea cheltuielilor suplimentare ocazionate de deplasarea și susținerea cauzei în fața unei instanțe situate la mare distanță de domiciliu constituie o privațiune suplimentară față de ceilalți justițiabili, de natură discriminatorie. De asemenea, se creează impresia pentru terți că soluționarea acestui gen de litigii consacră un regim preferențial pentru magistrați.

Art. 129 din Constituție, republicată, instituie prezumția că orice hotărâre judecătorească poate fi atacată cu cel puțin o cale de atac. Legea ordinară stabilește condițiile exercitării ei, dar ea, calea de atac, există întotdeauna. Or, dacă legiuitorul a exclus în totalitate posibilitatea exercitării oricărei căi de atac împotriva hotărârii pronunțate de Secția de contencios administrativ a Curții de Apel București, se aduce atingere dreptului consfințit de art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Curtea de Apel București – Secția contencios administrativ apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 prevede calea contestației la organul administrativ cu atribuții jurisdicționale, în speță la conducerea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar împotriva acestor hotărâri partea interesată are la îndemână calea plângerii la instanța de judecată competentă. Prin urmare, nu se poate aprecia că se aduce atingere dispozițiilor constituționale privitoare la folosirea căilor de atac.

În opinia instanței de judecată, eliminarea unui grad de jurisdicție nu poate fi considerată o restrângere disproporționată a exercițiului unor drepturi sau libertăți și nici o încălcare a principiului liberului acces la justiție, atâta vreme cât, dimpotrivă, părțile interesate au avut deschisă calea introducerii unei plângeri la instanța competentă.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul României consideră că art. 42 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 instituie în alin. (1) o procedură administrativă, care însă nu încalcă liberul acces la justiție și nici celelalte dispoziții constituționale referitoare la exercitarea căilor de atac și la principiul egalității în drepturi, întrucât în alin. (2) se prevede calea de atac la instanțele judecătorești competente. Prevederile legale criticate se aplică fără discriminări tuturor magistraților salarizați în baza acestui act normativ.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prin normele legale criticate se asigură tocmai accesul la justiție, după parcurgerea procedurii administrativ-jurisdicționale referitoare la modul de soluționare de către conducerea Ministerului Justiției sau Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a contestațiilor formulate împotriva modului de stabilire a drepturilor salariale ale magistraților.

Criticile privitoare la încălcarea condițiilor în care se poate dispune restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți sunt, în opinia Avocatului Poporului, nerelevante pentru soluționarea prezentei excepții, iar cele referitoare la încălcarea principiului egalității în drepturi sunt nefondate, întrucât textul contestat nu face nici o discriminare între titularii căii de atac.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere emise de Guvern și de Avocatul Poporului, rapoartele

întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, republicată, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 42 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 924 din 18 decembrie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 347/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 22 iulie 2003, care au următorul conținut:

— Art. 42 alin. (2): „*Împotriva hotărârilor organelor de conducere se poate face plângere, în termen de 30 de zile de la comunicare, la Secția de contencios administrativ a Curții de Apel București. Hotărârile acestei instanțe sunt irevocabile.*”

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile art. 16, 21, art. 49 alin. (2) și ale art. 128 din Constituția României, precum și ale art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. După aprobarea Legii de revizuire a Constituției României nr. 429/2003, Constituția a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozițiile constituționale invocate fiind cuprinse în art. 16, 21, art. 53 alin. (2) și art. 129 cu următorul conținut:

— Art. 16: „(1) *Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) *Nimeni nu este mai presus de lege.*

(3) *Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.*

(4) *În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”;*

— Art. 21: „(1) *Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) *Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.*

(3) *Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.*

(4) *Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.”;*

— Art. 53 alin. 2: „*Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”;*

— Art. 129: „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”;

— Art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale: „Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituția României, republicată, competența instanțelor de judecată și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege. În înțelesul acestei norme constituționale, legiuitorul este singurul abilitat să reglementeze, prin lege, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată, fără alte restricții decât cele rezultate din celelalte prevederi ale Constituției sau din actele normative internaționale arătate în art. 20 din Legea fundamentală.

Având în vedere textele de referință citate, Curtea Constituțională constată că excepția ridicată în cauză este nefondată, deoarece nici o dispoziție din Legea fundamentală sau din actele normative internaționale invocate nu prevede obligativitatea instituirii unor căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești, ci numai dreptul oricărei persoane de a se adresa instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.

În această ordine de idei, referirea autorilor excepției la prevederile art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este nepertinentă, dat fiind că nici textul invocat și nici un alt text din

convenție nu prevăd decât accesul la justiție, iar nu obligativitatea instituirii unor căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

Nu se poate reține nici că prin dispoziția legală atacată pe calea excepției de neconstituționalitate s-ar încălca principiul egalității în drepturi, prevăzut de art. 16 din Constituție, republicată, pentru că situațiile juridice în care legea prevede existența unor căi de atac sunt diferite de cele în care acestea nu sunt instituite, iar, în speță, situația juridică a magistraților — care beneficiază de o reglementare specială a drepturilor decurgând din exercitarea funcției — este evident diferită de aceea a celorlalte categorii de persoane care prestează activități retribuite în condițiile prevăzute de Codul muncii.

Așadar, neexistând un drept de apel sau de recurs împotriva hotărârilor pronunțate de Curtea de Apel București în baza art. 42 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002, nu se poate primi nici susținerea că prin textul de lege menționat s-ar fi produs o restrângere a drepturilor autorilor excepției de neconstituționalitate, cu încălcarea art. 53 alin. (2) din Constituție, republicată.

De asemenea, nu se poate primi susținerea privind încălcarea art. 129 din Constituție, republicată, care nu prevede obligativitatea instituirii căilor de atac în toate cazurile, așa cum fără temei susțin autorii excepției, ci folosirea de către părți și de Ministerul Public a căilor de atac stabilite prin lege.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d), art. 147 alin. (4), art. 16, art. 21, art. 53 alin. (2) și al art. 129 din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (1) și al art. 25 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților, excepție ridicată de Eugen Fulop, Ana David, Nicolae Păcurar, Olivian Oană, Dana Ghițoaica, Ernest Szucs, Georgeta Iliescu, Stelian Cioca, Stanca Veștemeanu, Mihaela Istrate și Marius Ungureanu în Dosarul nr. 1.531/2003 și de Ioan Beghezan, Carmen Maria Capră, Ioan Nicolaie Cean, Victor Câmpean, Emilia Dinu, Gheorghe Fiț, Anca Frăcea, Cornel Herlea, Augustin Lazăr, Ioan Mureșan, Ilie Narița, Maria Nicula, Nicolae Paștiu și Emil Stroe în Dosarul nr. 1.464/2003 ale Curții de Apel București — Secția contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 ianuarie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT privind efectuarea operațiunilor valutare

Având în vedere prevederile art. 11 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 50 din Legea nr. 101/1998, cu modificările și completările ulterioare,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. — Prezentul regulament stabilește regimul efectuării operațiunilor valutare și principiile de desfășurare a operațiunilor pe piața valutară.

Art. 2. — În sensul prezentului regulament, termenii și expresiile utilizate au următoarele semnificații:

2.1. *Operațiuni valutare* — încasările, plățile, compensările, transferurile, creditările, precum și orice tranzacții exprimate în valute și care se pot efectua prin transfer bancar, în numerar, cu instrumente de plată sau prin orice alte modalități de plată practicate de instituțiile de credit în funcție de natura operațiunii respective.

Operațiunile valutare pot fi:

2.1.1. operațiuni valutare între rezidenți și nerezidenți:

2.1.1.1. operațiuni valutare curente;

2.1.1.2. operațiuni valutare de capital;

2.1.2. operațiuni valutare între rezidenți.

2.2. *Rezidenți*:

a) persoanele fizice, cetățeni români, cetățeni străini și apatrizi, cu domiciliul în România, atestat cu documente de identitate emise conform legii;

b) persoanele juridice și orice alte entități, cu sediul în România, precum și persoanele fizice, cetățeni români, cetățeni străini și apatrizi, cu domiciliul/reședința în România, care sunt autorizate să desfășoare activități economice pe teritoriul României, în mod independent, în condițiile prevăzute de reglementările legale în vigoare;

c) sucursalele, agențiile, reprezentanțele, birourile persoanelor juridice, precum și ale oricăror alte entități străine, înregistrate și/sau autorizate să funcționeze în România;

d) sucursalele, agențiile, reprezentanțele, birourile persoanelor juridice, precum și ale oricăror alte entități române, înregistrate și/sau autorizate să funcționeze în străinătate;

e) ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe și misiuni permanente ale României în străinătate.

2.3. *Nerezidenți*:

a) persoanele fizice, cetățeni români, străini și apatrizi, cu domiciliul în străinătate, atestat cu documente de identitate emise conform legii;

b) persoanele juridice și orice alte entități, cu sediul în străinătate, precum și persoanele fizice, cetățeni români, cetățeni străini și apatrizi, cu domiciliul în străinătate, care sunt autorizate/înregistrate să desfășoare activități economice în străinătate, în mod independent, în condițiile prevăzute de reglementările legale în vigoare;

c) ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe și misiuni permanente ale altor state în România, precum și organizațiile internaționale sau reprezentanțele unor astfel de organizații care funcționează în România.

2.4. *Valută* — moneda națională a altui stat, moneda unei uniuni monetare a unor state, precum și monedele compuse cum ar fi drepturile speciale de trager.

2.5. *Valute convertibile* — valutele menționate în lista cursurilor de schimb ale pieței valutare, comunicată de Banca Națională a României.

2.6. *Active financiare* — următoarele categorii de active:

a) numerar;

b) un instrument sau un înscris care conferă dreptul contractual de a încasa numerar sau de a primi alte instrumente financiare de la altă entitate;

c) un instrument sau un înscris care conferă dreptul contractual de a schimba instrumente financiare cu altă entitate, în condiții ce sunt potențial favorabile;

d) un instrument de capital al unei alte entități.

2.7. *Credite legate de comerțul internațional* — credite acordate pe bază de contract în cadrul operațiunilor de comerț internațional cu bunuri și servicii, sub formă de avansuri, plăți în rate pe faze intermediare de execuție sau la solicitarea furnizorului de mărfuri/servicii, plăți la un anumit termen de la livrarea mărfurilor/prestarea serviciilor, credit furnizor, indiferent dacă s-au emis sau nu efecte de comerț, rescadențarea unor astfel de plăți și finanțarea unor astfel de credite de către un terț; în această categorie se includ și operațiunile de factoring.

2.8. *Credite și împrumuturi financiare* — finanțări de orice natură acordate/primite pe baze contractuale, inclusiv finanțarea tranzacțiilor comerciale în care nu participă un rezident și orice modalitate prin care creditorul stinge sau preia o obligație a debitorului față de un terț; în această categorie se includ și împrumuturile ipotecare, creditele de consum, precum și operațiunile de leasing financiar.

2.9. *Termenul creditului/împrumutului* — durata pe care se acordă creditul/împrumutul, stabilită prin contract, ori, în lipsa unor clauze contractuale exprese, perioada de timp dintre data semnării contractului de credit/comercial și data achitării de către debitor a obligației asumate — data livrării mărfii/prestării serviciului ori, după caz, data ultimei rambursări; din punct de vedere al termenului, creditele și împrumuturile se clasifică astfel:

a) pe termen scurt, a căror durată de acordare/rambursare nu depășește 1 an;

b) pe termen mediu, a căror durată de acordare/rambursare este mai mare de un an, dar nu depășește 5 ani;

c) pe termen lung, a căror durată de acordare/rambursare depășește 5 ani.

În cazul creditului/împrumutului pe termen scurt, a cărui durată de acordare/rambursare s-a prelungit cu peste un an printr-un singur act adițional, încadrarea se va face corespunzător noului termen.

2.10. *Bursă* — piață organizată pe care se tranzacționează instrumente financiare, oficial recunoscută în țara în care aceasta funcționează; această categorie include și piața instrumentelor financiare necotate la bursă, denumită și piața over-the-counter.

2.11. *Investiție directă* — investiția de orice natură efectuată în scopul stabilirii sau menținerii de legături economice durabile și care se realizează prin următoarele modalități, luate în sensul lor cel mai larg:

a) constituirea sau extinderea unei sucursale ori a unei noi entități aparținând integral persoanei care furnizează capitalul de dotare/capitalul social ori achiziționarea integrală a unei entități deja existente;

b) participarea într-o entitate nouă sau într-una existentă, în scopul stabilirii ori menținerii de legături economice durabile;

c) acordarea de credite și împrumuturi pe termen mediu și lung în scopul stabilirii ori menținerii de legături economice durabile;

d) reinvestirea profitului în scopul menținerii unei legături economice durabile.

2.12. *Legături economice durabile* — relații stabilite ca urmare a deținerii unei participații de minimum 10% la capitalul social al unei entități sau care să permită participarea efectivă la administrarea ori la controlul entității respective; în această categorie se includ și relațiile decurgând dintr-o convenție încheiată în scopul participării la profitul realizat din desfășurarea unei activități economice.

2.13. *Investiții imobiliare* — achiziționarea de clădiri și terenuri, construirea de clădiri, precum și investițiile prin care se dobândește un drept de uz sau de uzufruct asupra unui imobil, precum și un drept de servitute, în scop de câștig sau folosință personală.

2.14. *Operațiuni cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața de capital* — operațiuni cu acțiuni sau alte titluri în natură participativă, cu obligațiuni, alte titluri de credit și instrumente financiare derivate, cu scadență inițială, de regulă, mai mare de un an.

2.15. *Operațiuni cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară* — operațiuni cu titluri de stat, certificate de depozit, instrumente financiare derivate, titluri de credit și alte asemenea instrumente specifice pieței monetare, cu scadență inițială, de regulă, mai mică de un an.

2.16. *Operațiuni cu unități ale organismelor de plasament colectiv* — operațiuni cu titluri de natură participativă la fonduri de investiții, fonduri mutuale sau la orice alte entități, constituite în scopul realizării de investiții colective în:

a) instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața de capital;

b) instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară;

c) alte active.

2.17. *Garanții* — ipoteca, gajul, fidejusiunea, avalul și alte modalități de garantare, inclusiv de către terți, a efectuării plății sau a executării unei alte obligații contractuale.

2.18. *Operațiuni de schimb valutar* — tranzacții constând în cumpărarea și vânzarea de valută contra monedei naționale sau contra altei valute.

2.19. *Piața valutară* — piața pe care se efectuează operațiuni de schimb valutar de către intermediarii pieței valutare.

2.20. *Piața valutară interbancară* — acel segment al pieței valutare în cadrul căruia operațiunile de schimb valutar se realizează exclusiv între instituțiile de credit ca intermediari ai pieței valutare, atât în nume și cont propriu, cât și în nume propriu și în contul clienților, precum și între acestea și banca centrală.

CAPITOLUL II

Regimul operațiunilor valutare

SECȚIUNEA 1

Clasificarea operațiunilor valutare

Art. 3. — *Operațiunile valutare curente* sunt operațiunile valutare efectuate între rezidenți și nerezidenți, care decurg, fără a se limita la acestea, din:

a) tranzacții de comerț internațional cu bunuri și servicii și alte asemenea tranzacții care presupun o contraprestație imediată, inclusiv operațiunile efectuate în scopul acoperirii riscurilor (de exemplu, de preț, valutar) rezultate din tranzacțiile de comerț internațional;

b) alte operațiuni care nu sunt de natura operațiunilor valutare de capital astfel cum sunt clasificate la art. 4, cum ar fi: plăți/încasări legate de impozite și taxe — cu excepția taxelor succesoriale —, comisioane, onorarii, amenzi, plăți legate de cheltuieli de judecată, asistență tehnică, plăți de sume decurgând din drepturile de asigurări sociale, inclusiv pensii, într-un sistem public sau privat, câștiguri din jocuri de noroc, prime și indemnizații decurgând din contracte de asigurare/reasigurare — cu excepția asigurărilor de viață și de credite —, leasing operațional, cheltuieli cu întreținerea proprietăților deținute în străinătate, cheltuieli de reprezentare, cheltuieli guvernamentale, abonamente la publicații, participare la organizații, cluburi;

c) repatrierea veniturilor nete sub formă de dividende, dobânzi, chirii etc. provenind din operațiuni valutare curente și de capital;

d) remiteri de sume reprezentând cheltuieli curente ce decurg din obligații legale de întreținere a membrilor familiei — soț, soție, copii ori alte persoane aflate în întreținere;

e) cheltuielile care nu sunt de natura operațiunilor valutare de capital făcute de rezidenți deplasați în străinătate

în scop educațional sau religios, de recreere, vacanță, sport, afaceri, vizite la rude sau la prieteni, misiuni, întâlniri, conferințe, îngrijirea sănătății etc.

Art. 4. — *Operațiunile valutare de capital* sunt operațiunile valutare efectuate între rezidenți și nerezidenți, care decurg din:

4.1. Investiții directe:

- a) în România ale nerezidenților;
- b) în străinătate ale rezidenților.

4.2. Investiții imobiliare — altele decât cele prevăzute la pct. 4.1 — investiții în bunuri imobile afectate unei investiții directe:

- a) în România ale nerezidenților;
- b) în străinătate ale rezidenților.

4.3. Operațiuni cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața de capital neincluse la pct. 4.1 — investiții directe, la pct. 4.4 — operațiuni cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară ori la pct. 4.5 — operațiuni cu unități ale organismelor de plasament colectiv:

- a) admiterea instrumentelor financiare românești pe o piață de capital străină prin:
 - a1) emisiune prin ofertă publică sau vânzare de către emitent, în mod direct sau printr-un intermediar;
 - a2) admitere la cota unei burse în conformitate cu proceduri specifice;
- b) admiterea instrumentelor financiare străine pe piața de capital românească prin:
 - b1) emisiune prin ofertă publică sau vânzarea de către emitent, în mod direct sau printr-un intermediar;
 - b2) admitere la cota unei burse în conformitate cu proceduri specifice;
- c) tranzacții ale nerezidenților cu instrumente financiare românești pe piața de capital:
 - c1) achiziționarea de instrumente financiare românești tranzacționate la bursă;
 - c2) achiziționarea de instrumente financiare românești tranzacționate în afara bursei;
- d) tranzacții ale rezidenților cu instrumente financiare străine pe piața de capital:
 - d1) achiziționarea*) de instrumente financiare străine tranzacționate la bursă;
 - d2) achiziționarea*) de instrumente financiare străine tranzacționate în afara bursei;

4.4. Operațiuni cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară:

- a) admiterea instrumentelor financiare românești pe o piață monetară străină prin:
 - a1) emisiune prin ofertă publică sau vânzare de către emitent, în mod direct sau printr-un intermediar;
 - a2) acces pe o piață monetară, în conformitate cu proceduri specifice, după caz;

b) admiterea instrumentelor financiare străine pe piața monetară românească prin:

b1) emisiune prin ofertă publică sau vânzare de către emitent, în mod direct sau printr-un intermediar;

b2) acces pe piața monetară, în conformitate cu proceduri specifice, după caz;

c) tranzacții (achiziționare) ale nerezidenților cu instrumente financiare românești pe piața monetară;

d) tranzacții [achiziționare*)] ale rezidenților cu instrumente financiare străine pe piața monetară.

4.5. Operațiuni cu unități ale organismelor de plasament colectiv:

a) admiterea unităților organismelor de plasament colectiv românești pe o piață de capital străină prin:

a1) emisiune prin ofertă publică sau vânzare de către emitent, în mod direct sau printr-un intermediar;

a2) admitere la cota unei burse în conformitate cu proceduri specifice;

b) admiterea unităților organismelor de plasament colectiv străine pe piața de capital românească prin;

b1) emisiune prin ofertă publică sau vânzare de către emitent, în mod direct sau printr-un intermediar;

b2) admitere la cota unei burse în conformitate cu proceduri specifice;

c) tranzacții ale nerezidenților cu unități ale organismelor de plasament colectiv românești pe piața de capital:

c1) achiziționarea de unități ale organismelor de plasament colectiv românești tranzacționate la bursă;

c2) achiziționarea de unități ale organismelor de plasament colectiv românești tranzacționate în afara bursei;

d) tranzacții ale rezidenților cu unități ale organismelor de plasament colectiv străine pe piața de capital:

d1) achiziționarea*) de unități ale organismelor de plasament colectiv străine tranzacționate la bursă;

d2) achiziționarea*) de unități ale organismelor de plasament colectiv străine tranzacționate în afara bursei;

4.6. Credite legate de comerțul internațional în care participă un rezident:

- a) acordate de nerezidenți rezidenților;
- b) acordate de rezidenți nerezidenților.

4.7. Credite și împrumuturi financiare neincluse la pct. 4.1 — investiții directe, la pct. 4.6 — credite legate de comerțul internațional în care participă un rezident și la pct. 4.12 lit. a) — împrumuturi cu caracter personal:

- a) acordate de nerezidenți rezidenților;
- b) acordate de rezidenți nerezidenților.

*) Achiziționarea de către rezidenți de instrumente financiare sau unități ale organismelor de plasament colectiv românești emise pe o piață străină este asimilată cu achiziționarea de către aceștia de instrumente financiare sau unități ale organismelor de plasament colectiv străine.

4.8. Garanții:

- a) acordate de nerezidenți rezidenților;
- b) acordate de rezidenți nerezidenților.

4.9. Operațiuni în conturi curente:

- a) deschise de nerezidenți în România la instituții de credit:
 - a1) în monedă națională;
 - a2) în valută;
- b) deschise de rezidenți în străinătate la instituții de credit și alte instituții asimilate acestora:
 - b1) în monedă națională;
 - b2) în valută.

4.10. Operațiuni în conturi de depozit:

- a) deschise de nerezidenți în România la instituții de credit:
 - a1) în monedă națională;
 - a2) în valută;
- b) deschise de rezidenți în străinătate la instituții de credit și alte instituții asimilate acestora:
 - b1) în monedă națională;
 - b2) în valută.

4.11. Transferuri aferente derulării contractelor de asigurare de viață și de credit — transferuri de capital reprezentând prime, anuități, sume asigurate, indemnizații, decurgând din:

- a) prime și plăți decurgând din asigurări de viață:
 - a1) contracte încheiate între societăți rezidente de asigurare de viață și nerezidenți;
 - a2) contracte încheiate între societăți nerezidente de asigurare de viață și rezidenți;
- b) prime și plăți decurgând din asigurări de credite:
 - b1) contracte încheiate între societăți rezidente de asigurare de credit și nerezidenți;
 - b2) contracte încheiate între societăți nerezidente de asigurare de credit și rezidenți;
- c) alte transferuri de capital decurgând din contracte de asigurare de viață și de credit.

4.12. Transferuri de capital cu caracter personal:

- a) împrumuturi;
- b) cadouri și donații;
- c) dote;
- d) moșteniri și legate;
- e) achitarea de către imigranți a datoriilor în țara în care au avut stabilită anterior reședința;
- f) transferuri de active ale rezidenților, realizate în cazul emigrării acestora, în perioada premergătoare plecării, la data instalării sau pe perioada șederii în străinătate;
- g) transferuri de sume reprezentând economii ale imigranților, dispuse de aceștia pe perioada șederii în România, având ca destinație țara în care au avut stabilită anterior reședința.

4.13. Import și export fizic de active financiare:

- a) valori mobiliare și alte titluri negociabile;
- b) instrumente de plată.

4.14. Alte mișcări de capital:

- a) impozite și taxe aferente moștenirilor;
- b) despăgubiri rezultate din operațiuni valutare de capital;

- c) restituiri de sume în cazul anulării ori rezilierii contractelor sau restituiri de sume necuvenite, decurgând din operațiuni valutare de capital;
- d) drepturi de autor (redevențe) decurgând din: patente, desene, mărci, invenții (transmiterea/cesiunea și transferurile decurgând din acestea);
- e) transferuri de sume în valută reprezentând prestări de servicii, neincluse la pct. 4.9 — operațiuni în conturi curente;
- f) alte transferuri de natura operațiunilor valutare de capital, care nu pot fi încadrate în categoriile prevăzute în prezentul articol.

Art. 5. — Operațiunile valutare între rezidenți se referă la plățile, încasările, transferurile și orice alte operațiuni care se realizează între aceștia în valută.

*SECȚIUNEA a 2-a****Reguli specifice privind efectuarea operațiunilor valutare între rezidenți și nerezidenți***

Art. 6. — (1) Operațiunile valutare curente se efectuează în valută convertibilă și în moneda națională (leu) fără autorizarea Băncii Naționale a României.

(2) Operațiunile valutare de capital, inclusiv cele de natura datoriei publice externe, se efectuează în valută convertibilă și în moneda națională (leu) fără autorizarea Băncii Naționale a României, cu excepția operațiunilor prevăzute a fi autorizate în: anexa nr. 3 — Instrucțiuni privind modul de autorizare a operațiunilor valutare de capital și anexa nr. 4 — Instrucțiuni privind autorizarea deschiderii și funcționării conturilor în străinătate ale rezidenților.

Art. 7. — Operațiunile valutare curente și de capital vor fi interpretate într-un sens larg, astfel încât să acopere, după caz, și fără a fi limitative:

- a) încheierea și derularea tranzacțiilor, precum și transferurile decurgând din acestea;
- b) toate tehnicile financiare disponibile pe piață pentru realizarea unei anumite operațiuni — tranzacții la vedere (spot), tranzacții cu instrumente financiare derivate (forward, options, swap, futures), deschiderea conturilor și plasarea fondurilor în conturi;
- c) lichidarea sau cesionarea activelor dobândite în urma investițiilor efectuate sau a altor operațiuni, repatrierea profiturilor rezultate sau utilizarea acestora;
- d) rambursarea creditelor și împrumuturilor.

*SECȚIUNEA a 3-a****Reguli specifice privind efectuarea operațiunilor valutare între rezidenți***

Art. 8. — (1) Plățile, încasările, transferurile și orice alte asemenea operațiuni între rezidenți se realizează în moneda națională (leu).

(2) Se consideră autorizate prin prezentul regulament următoarele categorii de rezidenți, care pot efectua operațiuni în valute convertibile în situațiile mai jos prezentate:

- a) instituțiile de credit — pentru operațiuni prevăzute în autorizația de funcționare emisă de Banca Națională a

României în condițiile respectării cerințelor legale referitoare la operațiunile efectuate;

b) persoanele juridice care efectuează plăți și încasări nemijlocite decurgând din contracte de comerț și prestări de servicii externe (export-import de bunuri și servicii) pe baza contractelor de comision între comisionar și comitent și între comisionarul unui nerezident și beneficiarul rezident, precum și a contractelor de comerț exterior respective;

c) persoanele juridice care efectuează nemijlocit plăți și încasări pe baza contractelor de subantrepriză decurgând din contracte de colaborare (cooperare) economică internațională, contracte externe de export a unor obiective complexe și a unor produse cu ciclul lung de fabricație;

d) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni care decurg din acte de comerț derulate în porturi, în zonele din aeroporturi și punctele de control ale trecerii frontierei de stat asimilate zonelor libere*), ori din acte de comerț derulate pe parcurs extern în trenuri internaționale, la bordul aeronavelor și navelor;

e) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni stipulate de prevederi legale exprese;

f) persoanele fizice — pentru operațiuni între ele cu caracter incidental;

g) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni nemijlocite ce decurg din organizarea și/sau prestarea de servicii externe, cum ar fi: transportul internațional de mărfuri și de persoane, turismul internațional;

h) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni reprezentând redistribuirea de ajutoare în scop umanitar;

i) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni cu autoritatea de implementare, decurgând din finanțări ale instituțiilor financiare și organismelor internaționale (inclusiv finanțări PHARE, SAPARD, ISPA);

j) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni nemijlocite decurgând din contracte externe de prelucrare în regim „lohn“, pe baza contractelor de colaborare, în măsura în care colaboratorii rezidenți sunt nominalizați în autorizația de perfecționare activă;

k) persoanele fizice și juridice și alte entități — pentru operațiuni efectuate în străinătate;

l) asociații/acționarii casei de schimb valutar — pentru operațiuni ce decurg din acordarea, cu respectarea prevederilor legale aplicabile, de credite propriilor case de schimb valutar, organizate ca persoane juridice conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și având ca obiect unic de activitate schimbul valutar pentru persoane fizice.

(3) Rezenții care fundamentează necesitatea efectuării operațiunilor în valute convertibile cu alți rezidenți sau ale căror operațiuni în valute convertibile cu aceștia sunt condiționate sau decurg din prevederi legale de obținere a autorizației Băncii Naționale a României pot solicita autorizarea în conformitate cu prevederile anexei nr. 5 —

Instrucțiuni privind autorizarea efectuării operațiunilor valutare între rezidenți pe teritoriul României.

(4) Operațiunile în valute convertibile între categoriile de rezidenți menționate la alin. (2) sau realizate în baza autorizației emise de Banca Națională a României se pot efectua numai pe baza acordului de voință al părților.

SECȚIUNEA a 4-a

Reguli generale privind efectuarea operațiunilor valutare

Art. 9. — În România rezidenții și nerezidenții au dreptul să dobândească, să dețină integral și să utilizeze active financiare exprimate în valute convertibile, în condițiile respectării prevederilor legale. În acest scop, rezidenții și nerezidenții pot deschide conturi în valute convertibile la instituții de credit.

Art. 10. — Nerezidenții pot repatria activele financiare deținute în România. Nerezidenții pot, de asemenea, transfera în țară și/sau în străinătate activele financiare deținute în România.

Art. 11. — (1) Plățile/transferurile dispuse de rezidenți în vederea efectuării operațiunilor valutare vor fi executate de către instituțiile de credit pe baza documentelor justificative corespunzătoare, prezentate în original și în conformitate cu prevederile legale aplicabile, precum și cu uzanțele internaționale, atunci când este cazul, în condițiile stabilite prin normele proprii ale acestora.

(2) În cazul plăților/transferurilor ordonate de clienți prin sistem computerizat (Electronic Banking) sau prin alte modalități de teletransmisie (fax, SWIFT etc.), clienții vor transmite în mod obligatoriu instituțiilor de credit informațiile necesare efectuării transferului extern, prevăzute în documentele de plată, urmând ca în maximum 5 zile bancare de la data plății să remită acestora documentele originale.

(3) Instituțiile de credit vor reține în evidența proprie fotocopiile de pe documentele originale pe baza cărora s-au efectuat plățile/transferurile.

Art. 12. — (1) În cazul operațiunilor valutare care sunt supuse autorizării de către Banca Națională a României, în conformitate cu prevederile prezentului regulament, se vor avea în vedere următoarele condiții:

a) autorizarea trebuie solicitată și obținută anterior începerii derulării operațiunii. În cazul operațiunilor efectuate fără autorizare din partea Băncii Naționale a României, solicitarea autorizației se va face numai după intrarea în legalitate. Prin intrare în legalitate se înțelege revenirea la situația dinaintea efectuării operațiunii valutare cu încălcarea dispozițiilor legale (de exemplu, în cazul deschiderii de conturi în străinătate se va transfera întreaga sumă deținută în cont la o instituție de credit din România și se va închide contul din străinătate);

b) autorizarea se referă atât la inițierea, cât și la derularea operațiunii (prin plăți, încasări, alte transferuri inclusiv în natură);

c) sunt incidente toate celelalte dispoziții legale aplicabile operațiunilor respective;

*) Prin *zone asimilate zonelor libere* se înțelege zonele din aeroporturi și punctele de trecere a frontierei de stat, pe sensul de intrare în țară, în zona stabilită până la locurile unde se aplică viza de intrare, precum și pe sensul de ieșire din țară, după locurile stabilite pentru efectuarea controlului vamal.

d) orice modificare a datelor și/sau a documentelor care au stat la baza acordării autorizației, după caz, va fi comunicată în termen de 5 zile bancare la Banca Națională a României.

(2) Autorizația se acordă din punct de vedere valutar și nu se referă la eficiența, oportunitatea și necesitatea angajării operațiunii respective.

Art. 13. — (1) În România nerezidenții au dreptul să dobândească, să dețină integral și să utilizeze active financiare exprimate în moneda națională (leu), în condițiile respectării prevederilor legale.

(2) Instituțiile de credit pot deschide nerezidenților conturi curente în moneda națională (leu). Instituțiile de credit pot, de asemenea, deschide nerezidenților conturi de depozit în moneda națională (leu), numai cu autorizarea prealabilă a Băncii Naționale a României.

(3) Sumele deținute de nerezidenți în conturile curente și de depozit în moneda națională (leu) pot fi convertite în valute convertibile prin intermediul pieței valutare, conform prevederilor anexei nr. 1 — Instrucțiuni privind organizarea și funcționarea pieței valutare interbancare din România și ale anexei nr. 2 — Instrucțiuni privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României.

Art. 14. — Rezidenții pot deschide și menține conturi în valută și/sau în monedă națională (leu) în străinătate, numai cu autorizarea prealabilă a Băncii Naționale a României. Fac excepție de la obligația de autorizare conturile în moneda națională (leu) deschise în țări cu care România are aranjamente de convertibilitate regională.

Art. 15. — (1) Rezidenții sunt obligați să încaseze și să repatrieze în valută și/sau monedă națională (leu) toate activele financiare dobândite din operațiunile cu nerezidenții, mai puțin taxele, comisioanele și alte cheltuieli aferente.

(2) Fac excepție de la obligația de repatriere:

a) instituțiile de credit, pentru activitățile desfășurate în baza autorizației de funcționare;

b) ambasadele, consulatele sau alte reprezentanțe și misiuni permanente ale României în străinătate, pentru sumele necesare desfășurării activității specifice;

c) persoanele fizice, pentru veniturile realizate pe perioada șederii în străinătate;

d) rezidenții ce dețin proprietăți imobiliare, astfel cum sunt definite la art. 2 pct. 2.13, pentru veniturile aferente acestor proprietăți/sumele transferate care sunt necesare acoperirii taxelor și cheltuielilor pentru întreținerea și administrarea proprietății pe perioada deținerii de drept;

e) persoanele juridice, pentru sumele ce reprezintă cheltuieli curente de desfășurare a activității reprezentanțelor, agenților, birourilor care nu sunt înregistrate ca persoane juridice în străinătate;

f) rezidenții, pentru sumele a căror repatriere este obstructivă temporar în baza unor prevederi legale în vigoare în țara respectivă.

CAPITOLUL III

Piața valutară

Art. 16. — Piața valutară cuprinde operațiunile desfășurate pe piața valutară interbancară și operațiunile de schimb valutar efectuate cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice.

Art. 17. — Rezidenții și nerezidenții au dreptul să cumpere și să vândă în mod liber sume în valută convertibilă contra monedă națională (leu) pe piața valutară din România prin intermediarii pieței valutare, în condițiile stabilite prin regulament.

Art. 18. — (1) Organizarea și funcționarea pieței valutare, precum și accesul pe piața valutară din România sunt prevăzute în anexele nr. 1 și 2.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) operațiunile de schimb valutar efectuate între persoane fizice în mod incidental.

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 19. — (1) Instituțiile de credit răspund de aplicarea corectă a regulamentului, în măsura în care prevederile le sunt aplicabile, pentru operațiunile dispuse de clienții acestora, precum și pentru operațiunile efectuate în nume și cont propriu. În acest scop, instituțiile de credit vor solicita clienților orice informații și documente justificative considerate necesare.

(2) Operațiunile valutare se vor efectua de către instituțiile de credit în baza normelor proprii emise în acest scop, cu respectarea standardelor de cunoaștere a clienței, aplicarea măsurilor pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, a combaterii criminalității organizate și a utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism, precum și a altor dispoziții legale în vigoare.

Art. 20. — (1) În cazul existenței unor incertitudini cu privire la încadrarea operațiunilor valutare în prevederile regulamentului, rezidenții și nerezidenții, prin reprezentanții lor legali, se pot adresa în scris Direcției reglementare și autorizare din cadrul Băncii Naționale a României.

(2) Instituțiile de credit, precum și celelalte entități se vor adresa Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare numai prin persoanele desemnate să asigure conducerea sau prin împuterniciții acestora.

(3) Documentele prezentate Băncii Naționale a României, redactate în limbi străine, vor fi însoțite de traduceri realizate de traducători autorizați.

Art. 21. — Rezidenții și nerezidenții care dispun efectuarea de operațiuni valutare sau solicită autorizarea unor astfel de operațiuni din partea Băncii Naționale a României răspund de autenticitatea și corectitudinea documentelor prezentate în acest scop.

Art. 22. — Pentru situații care excedează cadrului explicit reglementat de prezentul regulament, pe bază de fundamentare, cu aprobarea conducerii executive, direcțiile de specialitate din Banca Națională a României pot da soluții privind derularea operațiunilor valutare în conformitate cu

principiile stabilite prin prezentul regulament și prin celelalte dispoziții legale aplicabile.

Art. 23. — Banca Națională a României poate refuza emiterea autorizațiilor din considerente ce țin de imperative de politică monetară și valutară și de situația balanței de plăți într-o anumită perioadă, precum și în situația când nu este fundamentată necesitatea efectuării operațiunilor valutare solicitate sau când acestea contravin prevederilor legale în vigoare.

Art. 24. — În situația în care persoana autorizată sesizează Băncii Naționale a României pierderea, furtul sau deteriorarea autorizației, va solicita în scris eliberarea unui duplicat al acesteia. Cererea scrisă va fi însoțită de autorizația deteriorată sau, după caz, de dovada publicării dispariției autorizației. Duplicatul va fi emis în condițiile stabilite de Banca Națională a României.

Art. 25. — În situația în care, pe parcursul monitorizării operațiunilor valutare de capital, Banca Națională a României constată tendințe adverse cu impact negativ asupra balanței de plăți și politicii monetare și valutare, fără a încălca prevederile directivelor comunitare în materie, aceasta va lua măsurile necesare, inclusiv reintroducerea temporară a autorizării anumitor operațiuni valutare de capital liberalizate în vederea realizării echilibrului balanței de plăți și a eliminării factorilor perturbatori din domeniul monetar și valutar.

Art. 26. — Instituțiile de credit vor efectua operațiunile valutare numai în limita obiectului de activitate autorizat de Banca Națională a României.

Art. 27. — Nerespectarea prevederilor prezentului regulament sau ale autorizațiilor emise de Banca Națională a României va fi sancționată conform prevederilor Legii nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările ulterioare, sau ale Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară, cu modificările ulterioare, după caz.

Art. 28. — Monitorizarea operațiunilor valutare va fi efectuată în conformitate cu normele specifice emise în acest sens de Banca Națională a României.

Art. 29. — Introducerea sau scoaterea în/din România de sume efective în valută/monedă națională (leu) sub forma bancnotelor și monedelor aflate în circulație se face conform prevederilor anexei nr. 6 „Instrucțiuni privind importul și exportul fizic de instrumente de plată sub formă de numerar”.

Art. 30. — Instrucțiunile prezentate în anexele nr. 1—6 fac parte integrantă din prezentul regulament.

Art. 31. — (1) Prezentul regulament intră în vigoare în termen de 60 de zile calendaristice de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului regulament se abrogă:

— Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 395 din 31 decembrie 1997;

— Circulara nr. 7/1998 pentru modificarea unor prevederi din Regulamentul nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 29 mai 1998;

— Circulara nr. 25/1998 pentru modificarea unor prevederi din Regulamentul nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 30 decembrie 1998;

— Circulara nr. 22/1999 pentru modificarea unor prevederi din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, modificat prin circularele Băncii Naționale a României nr. 7/1998 și nr. 25/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 449 din 15 septembrie 1999;

— Circulara nr. 26/1999 pentru modificarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 8 octombrie 1999;

— Circulara nr. 34/1999 pentru modificarea Regulamentului nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631 din 24 decembrie 1999;

— Circulara nr. 33/2000 privind modificarea unor prevederi din Normele privind funcționarea pieței valutare — N.R.V.1 la Regulamentul nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 28 decembrie 2000;

— Circulara nr. 26/2001 pentru modificarea și completarea Regulamentului nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 769 din 3 decembrie 2001;

— Circulara nr. 37/2002 pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, și a Circularei Băncii Naționale a României nr. 22/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 700 din 25 septembrie 2002;

— Circulara nr. 5/2003 pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 111 din 21 februarie 2003;

— Circulara nr. 31/2003 pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 781 din 6 noiembrie 2003;

— Circulara nr. 39/2003 privind modificarea și completarea Circularei Băncii Naționale a României nr. 26/2001 pentru modificarea și completarea Regulamentului nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 928 din 23 decembrie 2003.

p. Guvernatorul Băncii Naționale a României,

Emil Iota Ghizari

București, 30 ianuarie 2004.

Nr. 1.

INSTRUCȚIUNI**privind organizarea și funcționarea pieței valutare interbancare din România****CAPITOLUL I****Organizarea pieței valutare interbancare din România**

Art. 1. — În sensul prezentelor instrucțiuni, intermediari pe piața valutară interbancară (denumiți în continuare *intermediari*) din România sunt instituțiile de credit autorizate să funcționeze în România, care vor acționa pe piața valutară interbancară în limita obiectului lor de activitate prevăzut în autorizația de funcționare și cu îndeplinirea condițiilor prevăzute în prezentele instrucțiuni.

Art. 2. — (1) Condițiile minimale ce trebuie să fie îndeplinite pentru participarea pe piața valutară interbancară ca intermediar sunt următoarele:

a) existența unei structuri organizatorice distincte și a unui spațiu specific pentru efectuarea tranzacțiilor;

b) reglementarea prin norme proprii a cel puțin următoarelor elemente:

b1) procedurile de lucru cu clienții;

b2) relațiile cu alți intermediari, în special cele cu privire la modalitățile de comunicare, confirmare și decontare a tranzacțiilor;

b3) competențele și limitele valorice până la care se poate angaja fiecare arbitrajist, precum și limitele de lucru cu ceilalți intermediari;

b4) penalitățile convenite în relația cu clienții, precum și cu alți intermediari, în cazul nerespectării termenelor de decontare a tranzacțiilor;

b5) sistemul de evidență contabilă a tranzacțiilor;

c) desemnarea personalului implicat în efectuarea tranzacțiilor;

d) relațiile de corespondent stabilite prin conturi deschise în străinătate, pentru cel puțin următoarele patru valute convertibile: EUR, USD, GBP, CHF;

e) existența unui sistem operațional specific, care să cuprindă cel puțin:

e1) echipament informațional specific tip Reuters, Telerate, Bloomberg etc.;

e2) echipamente tehnice specifice pentru plăți și comunicații (linii telefonice interne și internaționale, sistem de înregistrare a convorbirilor telefonice, telex, SWIFT, fax etc.).

(2) Intermediarii vor notifica la Banca Națională a României — Direcția politici monetare data la care încep activitatea pe piața valutară interbancară. De asemenea, vor transmite la Banca Națională a României — Direcția operațiuni de piață lista nominală a arbitrajistilor, vechimea în profesie, inclusiv vechimea în activitatea de schimb valutar, precum și nominalizarea arbitrajistului-șef; orice modificare în ceea ce privește datele prezentate în această listă va fi comunicată în termen de 3 zile bancare de la producerea acesteia.

CAPITOLUL II**Principii de desfășurare a tranzacțiilor pe piața valutară interbancară****SECȚIUNEA 1****Principii generale**

Art. 3. — Piața valutară interbancară din România funcționează în fiecare zi bancară între orele 9,00 și 16,00.

Art. 4. — (1) Intermediarii sunt obligați să afișeze, în timpul orelor de funcționare a pieței valutare interbancare, cursurile de schimb valutar ale monedei naționale — leu (vânzare/cumpărare), la vedere (spot) și la termen (forward), prin sisteme de difuzare a informației tip Reuters, Telerate, Bloomberg etc. pentru cel puțin următoarele valute convertibile:

a) euro (EUR);

b) dolarul american (USD);

c) lira sterlină (GBP);

d) francul elvețian (CHF).

(2) Stabilirea cursurilor de schimb ale pieței valutare din România de către Banca Națională a României se face prin cotație directă.

(3) Cursul de schimb la termen va fi cotate pentru cel puțin următoarele scadențe:

a) o lună (1M);

b) trei luni (3M);

c) șase luni (6M);

d) nouă luni (9M);

e) douăsprezece luni (12M).

Art. 5. — (1) Intermediarii au obligația să coteze, la solicitarea clienților sau a altor intermediari, cursuri de schimb ferme sau orientative și pentru celelalte valute incluse în lista cursurilor de schimb ale pieței valutare, comunicată de Banca Națională a României.

(2) În situația în care cotația fermă, suma în valută și data valutei sunt acceptate de client sau de intermediar, tranzacția este considerată încheiată și se execută necondiționat.

Art. 6. — Marja dintre cursurile de schimb de vânzare și cele de cumpărare va fi determinată liber pe piața valutară interbancară.

Art. 7. — Cursurile de schimb cotate de instituțiile de credit pot fi diferite în funcție de natura operațiunii (operațiune în cont sau cu numerar) sau de raporturile cu clienții, precum și în concordanță cu politica proprie de trezorerie.

SECȚIUNEA a 2-a**Principii în relația intermediar—intermediar**

Art. 8. — Se interzice personalului implicat în activitatea de intermediere:

a) încheierea, pe baza unor convenții cu caracter oneros sau pentru interes personal, a unor tranzacții la cursuri de schimb în afara pieței valutare interbancare;

b) dezvăluirea de informații aferente unor tranzacții încheiate cu clienți sau cu alți intermediari;

c) primirea de vizite la locul de muncă (sala de arbitraj) fără aprobarea expresă a conducerii executive.

Art. 9. — Conducerile executive ale intermediarilor vor lua măsuri pentru delimitarea atribuțiilor și departajarea activităților de piață valutară pe compartimente distincte, conform practicilor internaționale (front office, back office, cifru și corespondență bancară).

Art. 10. — (1) Tranzacțiile între intermediari se încheie în nume propriu, prin confirmare între arbitrajiști (telefonic, telex, Reuters dealing, Internet) și reconfirmări letrice și telex, SWIFT sau Internet, codificate corespunzător (letric — specimene de semnături, telex — chei telegrafice, SWIFT — chei SWIFT, Internet — semnătură electronică).

(2) Reconfirmarea trebuie să includă cel puțin următoarele elemente:

- contrapartida;
- data încheierii tranzacției;
- data valutei;
- valuta convertibilă (valutele convertibile) tranzacționată (tranzacționate);
- sumele tranzacționate;
- tipul tranzacției;
- cursul de schimb valutar;
- corespondenții părților;
- modalitatea de încheiere a tranzacției (telefon, telex, Reuters dealing, Internet etc.).

Art. 11. — Instrucțiunile de plată și decontare vor fi transmise în cel mai scurt timp, de regulă în aceeași zi. Banca Națională a României recomandă folosirea instrucțiunilor standard de plată între parteneri pentru preîntâmpinarea apariției unor eventuale diferențe sau erori în decontarea sumelor tranzacționate.

Art. 12. — (1) La primire, documentele de mai sus se verifică și, pentru eventuale diferențe, părțile vor lua legătura în vederea soluționării situației pe cale amiabilă. În caz de litigiu, părțile pot recurge la instanțe de arbitraj convenite.

(2) Banca Națională a României poate arbitra litigiile apărute în aplicarea prevederilor prezentelor instrucțiuni, dar numai după ce părțile implicate dovedesc că au epuizat toate posibilitățile de soluționare pe cale amiabilă.

(3) În astfel de cazuri, părțile trebuie să recunoască în prealabil, în scris, principiul acceptării necondiționate a deciziei de soluționare a litigiului, adoptată de Banca Națională a României.

SECȚIUNEA a 3-a

Principii în relația intermediar—client

Art. 13. — (1) Accesul pe piața valutară interbancară din România cu ordine de cumpărare de valută este permis pentru:

- a) rezidenți — persoane fizice;
- b) rezidenți — persoane juridice și alte entități:
 - b1) pentru efectuarea de plăți/transferuri decurgând din operațiuni valutare curente și de capital;

b2) pentru rambursarea creditelor și achitarea dobânzilor și comisioanelor aferente creditelor în valută primite de la o instituție de credit rezidentă sau de la o societate de credit ipotecar rezidentă, precum și pentru cumpărarea de sume în valută, în situația în care nu dețin disponibilități proprii în conturile lor deschise la instituțiile de credit, pentru plăți în favoarea altor rezidenți, decurgând din operațiuni stipulate de prevederi legale exprese, și pentru plăți reprezentând contravaloarea documentelor de transport emise de reprezentanțele companiilor aeriene străine;

b3) pentru efectuarea tranzacțiilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice, numai de către entitățile menționate la art. 1 lit. b) din anexa nr. 2 — Instrucțiuni privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României;

c) nerezidenți: pentru efectuarea conversiei sumelor exprimate în moneda națională (leu), dobândite în condițiile legii.

(2) Accesul pe piața valutară interbancară din România cu ordine de vânzare de valută este liber atât pentru rezidenți, cât și pentru nerezidenți.

Art. 14. — (1) La cumpărarea de valută convertibilă, rezidenții au obligația de a proba cu documente originale, inclusiv autorizația emisă de Banca Națională a României, atunci când este cazul, natura operațiunii valutare și nivelul sumei solicitate a fi plătită/transferată. Fac excepție de la această prevedere casele de schimb valutar și cooperativele de credit pentru punctele de schimb valutar proprii, pentru cumpărările de valută în limita disponibilităților bănești, precum și societățile de credit ipotecar, pentru operațiunile prevăzute, potrivit legii, în obiectul de activitate al acestora.

(2) La cumpărarea de valută convertibilă, nerezidenții au obligația de a proba cu documente originale proveniența legală a sumelor în moneda națională (leu).

(3) Pentru persoanele fizice rezidente, în situația în care scopul transferului extern nu poate fi probat cu documente, este suficientă completarea pe principiul bunei-credințe a formularului instituției de credit prin care se dispune plata.

Art. 15. — Ordinele de vânzare/cumpărare de valută ale clienților (rezidenți și nerezidenți) titulari de conturi se completează conform modelelor prezentate în anexele nr. 1.A și 1.B.

Art. 16. — În situația în care clientul nu acceptă cotația fermă a intermediarului, acesta poate opta pentru un ordin de vânzare/cumpărare de valută la curs limitat; valabilitatea în timp a unui astfel de ordin va fi indicată în mod expres de către client.

Art. 17. — Tranzacțiile de schimb valutar încheiate se execută necondiționat de către intermediari și se confirmă clienților prin extras de cont.

Art. 18. — (1) Intermediarii pot accepta primirea ordinelor de cumpărare/vânzare la vedere sau la termen de la clienți și prin alte modalități de teletransmisie (fax, SWIFT etc.), prin sistem computerizat, cu condiția comunicării acestorași elemente cuprinse în modelele prezentate în anexele nr. 1.A și 1.B și în documentația aferentă.

(2) Documentația aferentă tranzacției va fi înaintată instituțiilor de credit în maximum 5 zile bancare.

Art. 19. — Intermediarii și arbitrajiștii acestora au obligația de a asigura executarea cu prioritate a ordinelor clienților în timpul orelor de funcționare a pieței valutare interbancare și de a nu concura executarea ordinelor acestora cu ordinele în nume și în cont propriu.

Art. 20. — Intermediarii vor stabili procedurile care să le permită verificarea îndeplinirii de către clienți a prezentelor instrucțiuni și a celorlalte prevederi legale și vor înainta Băncii Naționale a României toate informațiile și orice document solicitat de către aceasta.

Art. 21. — (1) Pentru sumele în valută cumpărate pe piața valutară interbancară în scopul efectuării de către clienții prevăzuți la art. 13 alin. (1) lit. b) a operațiunilor prezentate la art. 13 alin. (1) lit. b1) și b2) și neutilizate în termen de 30 de zile calendaristice de la data expirării termenelor de plată conform destinației inițiale sau pentru alte operațiuni valutare curente ori de capital, instituțiile de credit vor proceda la răscumpărarea sumelor respective la cursul de schimb al tranzacției inițiale de cumpărare.

(2) Pentru sumele în valută existente în cont, neutilizate conform prevederilor alin. (1), precum și pentru cele care constituie obiect al colectării creanțelor bugetare prin executare silită, ordinul de cumpărare de valută se

completează de către instituțiile de credit respective, în cazul când clienții în cauză refuză să întocmească ordinul de vânzare de valută în acest scop.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 22. — Pentru fiecare zi de întârziere în decontarea tranzacțiilor desfășurate pe piața valutară interbancară, partea prejudiciată (client sau intermediar) poate pretinde daune moratorii.

Art. 23. — Tranzacțiile efectuate în afara orelor de funcționare a pieței valutare interbancare și, în special, în alte locuri decât cele desemnate (front office) vor fi permise numai în situații excepționale, cu aprobarea prealabilă a persoanelor desemnate să asigure conducerea intermediarilor.

Art. 24. — Intermediarii, precum și salariații acestora (arbitrajiști) pot înființa asociații profesionale având drept scop ridicarea standardelor profesionale, stabilirea și impunerea unor reguli de conduită și etică profesională în desfășurarea tranzacțiilor pe piața valutară interbancară din România, scop în care pot emite, cu avizul asociației profesionale respective și cu notificarea Băncii Naționale a României, coduri de conduită.

NOMENCLATOR

Prezentul nomenclator cuprinde expresii uzuale și înțeleșul lor general acceptat, folosirea lor ducând la evitarea neînțelegerilor ce ar putea apărea în timpul încheierii unei tranzacții.

În toate cazurile, valuta/valutele tranzacționată/tranzacționate trebuie clar specificată/specificate.

În anumite cazuri evidente, unii termeni pot fi utilizați atât pentru operațiuni de fructificare de fonduri, cât și pentru tranzacții de schimb valutar.

Operațiune la vedere (spot) — o operațiune de vânzare/cumpărare de valută cu decontare în maximum două zile de la data încheierii tranzacției, la cursul de schimb stabilit între părți (curs spot). În cazul în care ziua de decontare este o zi nebanară, decontarea are loc în următoarea zi bancară. (Fac excepție cazurile în care între părți există alte convenții.)

Operațiune la termen (forward) — o operațiune de vânzare/cumpărare de valută cu decontare după mai mult de două zile de la data încheierii tranzacției, la cursul de schimb stabilit între părți (curs forward). În cazul în care ziua de decontare este o zi nebanară, decontarea are loc în următoarea zi bancară. (Fac excepție cazurile în care între părți există alte convenții.)

Operațiune swap — o operațiune de cumpărare și vânzare simultană a aceleiași sume în valută cu aceeași contrapartidă, cu decontarea la două date de valută diferite (de regulă, spot și forward), la cursuri de schimb stabilite (spot și forward) la data tranzacției.

Data tranzacției — data la care se încheie tranzacția.

Data valutei (value date) — data la care se face decontarea tranzacției:

— value today (same day value) — data valutei este aceeași cu data tranzacției;

— value tomorrow — data valutei este ziua bancară următoare față de data tranzacției;

— spot — data valutei este la două zile bancare de la data tranzacției;

— forward — orice dată a valutei ulterioară decontării spot.

Poziție deschisă — diferența dintre totalul cumpărărilor la vedere și la termen și totalul vânzărilor la vedere și la termen efectuate într-o valută pentru care se asumă un risc valutar.

Poziție închisă — cumpărări și vânzări într-o valută sau active și pasive valutare care se echilibrează pe total, negenerând o poziție deschisă.

Cotație fermă (firm quotation) — cotarea unui preț ferm care angajează instituția de credit. Este recomandată adăugarea unor restricții de timp sau de sumă („ferm pentru un minut“ sau „ferm pentru un milion“).

Cotație orientativă (for info only) — o cotație care nu este fermă, datorită imposibilității de a tranzacționa din anumite motive (depășirea limitei de expunere etc.).

Cotație directă — o cotație este directă atunci când moneda națională este exprimată în funcție de o unitate monetară a altei valute, numită de bază (de exemplu: 1 EUR = 38.241 ROL, EUR fiind unitatea monetară de bază).

Cotație indirectă — o cotație este indirectă când o unitate monetară națională, numită de bază, este exprimată în funcție de o valută (de exemplu: 1 ROL = 43,48 TRL, ROL fiind unitatea monetară de bază).

Ordin la curs limitat — ordin ce trebuie executat până la cursul limită indicat de client.

Înțelesul termenului „limitat“ este „vindeți cu cel puțin“ în cazul unui ordin de vânzare și „cumpărați cu cel mult“ în cazul unui ordin de cumpărare. Ordinele trebuie să specifice perioada pentru care sunt valabile (numărul de zile).

Punct (pip) — ultima cifră a unei cotații.

INSTRUCȚIUNI

privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României

CAPITOLUL I

Categoriile de entități care pot fi autorizate să efectueze operațiuni de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice

Art. 1. — Operațiunile de schimb valutar pentru persoane fizice pe teritoriul României pot fi efectuate numai de următoarele categorii de entități — intermediari, cu îndeplinirea condițiilor legale aplicabile:

a) instituții de credit;

b) case de schimb valutar, organizate ca persoane juridice conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect unic de activitate schimbul valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice;

c) entitățile care dețin în administrare unități hoteliere și au în obiectul de activitate operațiuni de cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar.

CAPITOLUL II

Locul unde se pot efectua operațiuni de schimb valutar

Art. 2. — Instituțiile de credit pot efectua operațiuni de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice prin intermediul punctelor de schimb valutar înființate în incinta tuturor sediilor proprii (centrale, sucursale, agenții, puncte de lucru sau alte structuri asimilate acestora), cu respectarea prezentelor instrucțiuni și a prevederilor legale aplicabile, precum și prin puncte de schimb valutar înființate în alte spații decât în incinta sediilor proprii, cu îndeplinirea condițiilor de dotare prevăzute la art. 14.

Art. 3. — Casele de schimb valutar pot efectua operațiuni de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice prin intermediul punctelor de schimb valutar.

Art. 4. — Entitățile care dețin în administrare unități hoteliere pot desfășura operațiuni de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar la recepția hotelului, care este considerată în accepțiunea prezentelor instrucțiuni punct de schimb valutar.

CAPITOLUL III

Operațiunile care pot fi efectuate de entitățile prevăzute la art. 1

Art. 5. — Instituțiile de credit pot efectua următoarele operațiuni de schimb valutar:

a) cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar contra monedei naționale de la persoane fizice rezidente și nerezidente, cu respectarea prevederilor regulamentului;

b) vânzare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar (cecuri de călătorie) contra monedei naționale persoanelor fizice rezidente, în conformitate cu prevederile regulamentului;

c) vânzare de valută convertibilă sub formă de numerar contra monedei naționale persoanelor fizice nerezidente, în limita sumei evidențiate ca fiind schimbată anterior în baza unui bon fiscal (pentru schimb valutar) sau buletin de schimb valutar, după caz, precum și în limita sumelor în monedă națională pentru care există prevederi legale care permit convertirea lor în valută prin intermediul punctelor de schimb valutar;

d) cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar contra monedei naționale de la persoane fizice rezidente și nerezidente, prin intermediul aparatelor automate de schimb valutar.

Art. 6. — Casele de schimb valutar pot efectua următoarele operațiuni de schimb valutar:

a) cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar contra monedei naționale de la persoane fizice rezidente și nerezidente, cu respectarea prevederilor regulamentului;

b) vânzare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar (cecuri de călătorie) contra monedei naționale persoanelor fizice rezidente, în conformitate cu prevederile regulamentului;

c) vânzare de valută convertibilă sub formă de numerar contra monedei naționale persoanelor fizice nerezidente, în limita sumei evidențiate ca fiind schimbată anterior în baza unui bon fiscal (pentru schimb valutar) sau buletin de schimb valutar, după caz, precum și în limita sumelor în monedă națională pentru care există prevederi legale care permit convertirea lor în valută prin intermediul punctelor de schimb valutar. Aceste operațiuni se pot efectua numai prin punctele de schimb valutar existente în punctele de control și trecere a frontierei;

d) cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar contra monedei naționale de la persoane fizice rezidente și nerezidente, prin intermediul aparatelor automate de schimb valutar.

Art. 7. — Entitățile care dețin în administrare unități hoteliere pot efectua următoarele operațiuni de schimb valutar:

a) cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar contra monedei naționale de la persoane fizice, clienți ai acestora;

b) cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar contra monedei naționale de la persoane fizice rezidente și nerezidente, prin intermediul aparatelor automate de schimb valutar.

CAPITOLUL IV

Autorizarea entităților prevăzute la art. 1

Art. 8. — (1) Procesul de autorizare de către Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare a efectuării operațiunilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României se referă la:

a) emiterea autorizației de funcționare pentru entitățile prevăzute la art. 1 lit. b) și pentru operațiunile de schimb valutar desfășurate de entitățile prevăzute la art. 1 lit. c);

b) atribuirea codului statistic pentru entitățile prevăzute la art. 1.

(2) Entitățile prevăzute la art. 1 lit. a) sunt autorizate să efectueze operațiuni de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României, în conformitate cu autorizația de funcționare emisă în baza legislației specifice.

Art. 9. — Entitățile prevăzute la art. 1 pot începe efectuarea operațiunilor de schimb valutar printr-un număr nelimitat de puncte de schimb valutar, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au primit autorizația de funcționare emisă de Banca Națională a României;

b) li s-a atribuit codul statistic de către Banca Națională a României pentru fiecare punct de schimb valutar;

c) au înscris codul statistic pe ștampila punctului de schimb valutar.

Art. 10. — În vederea obținerii autorizației de funcționare, solicitanții vor depune la registratura Băncii Naționale a României sau vor transmite prin corespondență o cerere de autorizare, semnată de persoane împuternicite prin actul constitutiv să reprezinte societatea sau de persoane care pot dovedi cu acte că au fost mandatate în mod expres să reprezinte societatea în relația cu Banca Națională a României, însoțită de documentația corespunzătoare (specificată în lista prevăzută în anexa nr. 2.A), după cum urmează;

a) casele de schimb valutar organizate ca persoane juridice conform Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect unic de activitate schimbul valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice (pct. D1—D6, D8, D9, precum și D11—D13, atunci când este cazul);

b) entitățile care dețin în administrare unități hoteliere, cu respectarea condițiilor aplicabile activității de turism (pct. D1—D2, D5—D9).

Art. 11. — (1) În vederea obținerii codului statistic, entitățile prevăzute la art. 1 vor depune la registratura Băncii Naționale a României sau vor transmite prin corespondență o cerere de atribuire de cod statistic pentru punctul de schimb valutar, însoțită de declarația prevăzută la pct. D8 din lista cuprinsă în anexa nr. 2.A și de acordul prevăzut la pct. D14, după caz.

(2) În vederea obținerii codului statistic pentru aparatele automate de schimb valutar, entitățile prevăzute la art. 1 vor depune la registratura Băncii Naționale a României sau vor transmite prin corespondență o cerere de atribuire de cod statistic pentru punctul de schimb valutar, însoțită de declarația prevăzută la pct. D8 și de documentația prevăzută la pct. D10 din lista cuprinsă în anexa nr. 2.A.

Art. 12. — (1) Atât la înființare, cât și pe parcursul funcționării, disponibilitățile bănești în monedă națională și/sau în valută convertibilă ale entităților prevăzute la art. 1 lit. b) trebuie să fie în echivalent de minimum 75.000 EUR. La stabilirea nivelului disponibilităților bănești în echivalent euro vor fi utilizate cursurile de schimb ale pieței valutare comunicate de Banca Națională a României în ziua anterioară datei la care se face evaluarea.

(2) Disponibilitățile bănești pot proveni din: sumele depuse ca aport în numerar la constituirea capitalului social, alte elemente de capitaluri proprii rezultate din activitatea de schimb valutar, majorările ulterioare de capital social, precum și din împrumuturi primite exclusiv de la

asociații/acționarii casei de schimb valutar, cu respectarea prevederilor legale aplicabile. Sumele pe care asociații/acționarii casei de schimb valutar le pun la dispoziția casei de schimb valutar sub formă de împrumuturi trebuie să provină din disponibilități proprii și nu din alte împrumuturi.

(3) Disponibilitățile bănești pot fi păstrate în conturi curente deschise la instituții de credit din România și în casierile caselor/punctelor de schimb valutar.

(4) Operațiunile de schimb valutar ale caselor de schimb valutar se vor efectua numai cu disponibilitățile bănești ale acestora menționate la alin. (1).

Art. 13. — Nu pot fi înființate puncte de schimb valutar amplasate în garaje, chioșcuri, alte construcții similare, în locuri izolate, la etajele sau în subsolurile clădirilor cu destinație de locuință.

Art. 14. — Entitățile prevăzute la art. 1 lit. b) trebuie să aibă asigurată, pentru fiecare punct de schimb valutar, dotarea necesară derulării activității de schimb valutar. Prin *dotare* se înțelege următoarele:

a) ghișeu care să asigure izolarea casierului, precum și păstrarea și manipularea în deplină siguranță a valorilor;

b) tehnică de calcul (aparat de marcat electronic fiscal sau calculator, după caz) și programe care să asigure emiterea bonurilor fiscale (pentru schimb valutar), respectiv a buletinelor de schimb valutar, precum și evidența operațiunilor;

c) aparat de verificare a autenticității bancnotelor;

d) orice alte dotări prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv cele care asigură îndeplinirea condițiilor legale privind păstrarea în deplină securitate a valorilor.

Art. 15. — În situațiile în care entitățile prevăzute la art. 1 înființează mai multe puncte de schimb valutar la aceeași adresă, cererea de atribuire a codului statistic se va face pentru fiecare punct de schimb valutar, cu specificarea amplasării în spațiul respectiv (față de anumite repere fixe) a punctelor de schimb valutar în cauză.

Art. 16. — (1) În termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete, Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare va remite solicitantului autorizația de funcționare/scrisoarea de atribuire a codului statistic sau va comunica în scris respingerea cererii de autorizare/atribuire a codului statistic și motivele respingerii.

(2) În termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la primirea autorizației de funcționare/scrisorii de atribuire a codului statistic, entitățile prevăzute la art. 1 au obligația să înceapă activitatea de schimb valutar.

CAPITOLUL V

Condiții de funcționare a entităților prevăzute la art. 1

Art. 17. — La sediul fiecărui punct de schimb valutar vor fi afișate la loc vizibil fotocopia scrisorii Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare de atribuire a codului statistic, precum și programul zilnic de funcționare ce trebuie respectat.

Art. 18. — Operațiunile de vânzare/cumpărare se fac pe bază de document de identitate legal valabil. Se interzice înscrierea în documentul de identitate a vreunei mențiuni privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar.

Art. 19. — (1) Entitățile prevăzute la art. 1 își stabilesc în mod liber cursurile de schimb valutar, atât cele de cumpărare, cât și cele de vânzare. Pentru schimbul valutar

pe bază de substitute de numerar se pot stabili cursuri de schimb valutar diferite față de cele practicate pentru numerar.

(2) Se interzice practicarea unor cursuri de schimb valutar diferite pentru monedele și bancnotele aceleiași valute.

Art. 20. — Cursurile de schimb valutar pot fi modificate în cursul aceleiași zile lucrătoare, cu condiția afișării listei cursurilor în vigoare și înregistrării corespunzătoare în toate documentele ce stau la baza operațiunilor de schimb valutar.

Art. 21. — Listele cursurilor de schimb de vânzare/cumpărare pentru valută convertibilă și substitute de numerar, semnate de persoanele împuternicite de conducerea entităților prevăzute la art. 1, purtând ștampila acestora, vor fi afișate la loc vizibil, pe perioada programului zilnic de lucru, urmând ca la sfârșitul zilei de lucru să fie anexate la registrul tranzacțiilor.

Art. 22. — (1) Pentru operațiunile de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar se pot încasa comisioane numai în moneda națională. Comisioanele practicate vor fi evidențiate distinct în listele de cursuri de schimb valutar, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(2) În situația în care entitățile prevăzute la art. 1 nu practică comisioane, în listele cursurilor de schimb valutar se va regăsi sintagma „comision zero“.

Art. 23. — (1) Instituțiile de credit și entitățile care dețin în administrare unități hoteliere întocmesc buletine de schimb valutar, documente cu regim special, potrivit prevederilor legale aplicabile.

(2) Buletinele de schimb valutar se întocmesc în două exemplare, un exemplar fiind înmănat clientului, iar al doilea exemplar fiind atașat la registrul tranzacțiilor.

(3) Casele de schimb valutar întocmesc bonuri fiscale (pentru schimb valutar), în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

(4) Pentru fiecare tranzacție se vor întocmi bonuri fiscale (pentru schimb valutar) sau buletine de schimb valutar, după caz, care trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente: denumirea emitentului; adresa emitentului; codul statistic al punctului de schimb valutar; data emiterii; seria și numărul buletinului de schimb valutar/bonului fiscal (pentru schimb valutar); numele și prenumele clientului; țara clientului; documentul de identitate al clientului: tip, serie, număr; rezident/nerezident; suma încasată de la client (valută convertibilă/monedă națională); cursul de schimb valutar; comisionul; suma plătită clientului (valută convertibilă/monedă națională); semnătura casierului; ștampila punctului de schimb valutar.

(5) Pe perioada când tehnica de calcul (aparatele de marcat electronice fiscale, calculatoarele) nu funcționează din cauze obiective, entitățile prevăzute la art. 1 vor emite buletine de schimb valutar, în condițiile prevăzute de prezentele instrucțiuni, prin oricare alte mijloace de editare. La remedierea defecțiunii, aceste buletine de schimb valutar vor fi preluate în memoria aparatelor de marcat electronice fiscale/calculatoarelor, după caz, cu efectuarea mențiunii „preluat în baza de date“ pe buletinele de schimb valutar respective.

(6) Pentru fiecare tranzacție efectuată prin intermediul aparatelor automate de schimb valutar se vor emite bonuri fiscale (pentru schimb valutar) sau buletine de schimb valutar, după caz, care trebuie să conțină cel puțin următoarele

elemente: denumirea emitentului; adresa emitentului; codul statistic al punctului de schimb valutar; data emiterii; seria și numărul buletinului de schimb valutar/bonului fiscal (pentru schimb valutar); suma încasată de la client (valută convertibilă); cursul de schimb valutar; comisionul; suma plătită clientului (monedă națională).

(7) La solicitarea clientului, entitățile prevăzute la art. 1 vor înscrie pe versoul bonului fiscal (pentru schimb valutar) sau al buletinului de schimb valutar, după caz, seriile și numerele bancnotelor vândute acestuia.

Art. 24. — Entitățile prevăzute la art. 1 vor ține un registru zilnic al tranzacțiilor, în care vor fi evidențiate cumpărările și vânzările de valută convertibilă, pe numerar și substitute de numerar, pe feluri de valute convertibile, sumele în moneda națională plătite, respectiv încasate, precum și comisioanele practicate.

Art. 25. — (1) La efectuarea operațiunilor de restituire de valută convertibilă către persoane fizice nerezidente, entitățile prevăzute la art. 1 lit. a) și b) vor menționa pe versoul bonului fiscal (pentru schimb valutar) sau al buletinului de schimb valutar, după caz, emis la efectuarea operațiunii inițiale de cumpărare de valută convertibilă de la nerezident, suma în valută convertibilă restituită, confirmată cu semnătura lucrătorului și ștampila punctului de schimb valutar.

(2) Originalul bonului fiscal (pentru schimb valutar) sau al buletinului de schimb valutar inițial va fi reținut la punctul de schimb valutar unde s-a efectuat ultima operațiune de vânzare de valută convertibilă în scopul restituirii.

(3) La efectuarea operațiunilor de vânzare de valută către persoane fizice nerezidente, în limita sumelor în moneda națională pentru care există prevederi legale care permit convertirea lor în valută prin intermediul punctelor de schimb valutar, entitățile prevăzute la art. 1 lit. a) și b) vor păstra la registrul tranzacțiilor fotocopia documentului emis de organele abilitate, document care dă dreptul efectuării schimbului valutar respectiv.

Art. 26. — Numai personalul angajat al entităților prevăzute la art. 1 are dreptul să efectueze operațiuni de schimb valutar.

Art. 27. — Activitatea de schimb valutar poate fi întreruptă pentru o perioadă de cel mult 30 de zile calendaristice, cu condiția comunicării la Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare în termen de maximum 5 zile calendaristice de la data întreruperii activității.

Art. 28. — Încetarea definitivă a activității casei de schimb valutar/punctului de schimb valutar va fi comunicată în scris Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare în maximum 5 zile calendaristice de la data încetării activității, cu restituirea originalului autorizației de funcționare și a scrisorii/scrisorilor de atribuire a codului statistic, după caz.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 29. — Dispozițiile prezentelor instrucțiuni privind afișarea cursurilor de schimb valutar, afișarea comisioanelor, condițiile de siguranță și altele asemenea nu au caracter exclusiv și se completează cu orice alte dispoziții legale în materie.

Art. 30. — În situația în care se prezintă bancnote sau monede false ori contrafăcute, în vederea efectuării

schimbului valutar, entitățile prevăzute la art. 1 sunt obligate să respecte procedurile legale în materie.

Art. 31. — Entitățile prevăzute la art. 1 vor lua măsuri corespunzătoare în vederea asigurării disponibilităților bănești, în monedă națională și/sau valută convertibilă, necesare satisfacerii tuturor solicitărilor de cumpărare și vânzare.

Art. 32. — (1) Ca urmare a verificărilor efectuate sau la sesizarea autorităților statului abilitate să verifice respectarea condițiilor de funcționare a entităților prevăzute la art. 1 lit. b) și c), din care rezultă nerespectarea regulamentului, a prezentelor instrucțiuni și/sau a altor dispoziții legale aplicabile, Banca Națională a României va putea aplica sancțiunile prevăzute la art. 27 din regulament.

(2) Entitățile prevăzute la art. 1 lit. b), a căror autorizație de funcționare a fost suspendată temporar, își pierd dreptul de a înființa noi puncte de schimb valutar pe perioada următoarelor 6 luni de la data primirii comunicării de sancționare din partea Băncii Naționale a României.

(3) În cazul retragerii autorizației de funcționare unei case de schimb valutar, acționarilor/asociații și/sau administratorii acesteia își pierd dreptul de a înființa sau de a participa la capitalul social ori de a conduce activitatea altei case de schimb valutar pentru o perioadă de 5 ani.

Art. 33. — (1) Entitățile prevăzute la art. 1 lit. b) și c), cărora li s-a retras autorizația de funcționare și/sau codul statistic atribuit punctului/punctelor de schimb valutar, nu mai pot efectua operațiuni de schimb valutar prin punctul/punctele de schimb valutar în cauză, de la data primirii comunicării Băncii Naționale a României de retragere a autorizației de funcționare și/sau a codului statistic.

(2) În situațiile în care entitățile prevăzute la art. 1 lit. b) și c) nu se conformează comunicării Băncii Naționale a României de retragere a autorizației de funcționare/codului statistic atribuit ori scrisoarea recomandată prin care se face comunicarea este returnată, Banca Națională a României va publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, hotărârea de retragere a autorizației de funcționare/scrisorii de atribuire a codului statistic.

Art. 34. — La solicitarea autorităților abilitate ale statului, Banca Națională a României va pune la dispoziția acestora informațiile privind autorizațiile de funcționare emise/codurile statistice atribuite de Banca Națională a României.

Art. 35. — Entitățile prevăzute la art. 1 lit. b), care dețin autorizații de funcționare emise de Banca Națională a României, și cele aflate în proces de autorizare la Banca Națională a României trebuie să atingă nivelul disponibilităților bănești prevăzut la art. 12 alin. (1) până la data de 4 mai 2004.

Art. 36. — (1) Cel mai târziu până la data de 31 mai 2004, entitățile prevăzute la art. 1 lit. b), care dețin autorizații de funcționare emise de Banca Națională a României (anterior și ulterior publicării instrucțiunilor) și care au și-au completat disponibilitățile bănești la nivelul prevăzut la art. 12 alin. (1) și încă nu au fost reautorizate potrivit Circularei Băncii Naționale a României nr. 31/2003 pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, vor solicita reautorizarea de către Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare.

(2) Cererea de reautorizare va fi însoțită de următoarele documente:

a) dovada existenței disponibilităților bănești în monedă națională și/sau în valute convertibile, în conturile deschise la instituții de credit din România și/sau în casierile casei de schimb valutar/punctelor de schimb valutar;

b) extrasul din registrul societăților, emis de oficiul registrului comerțului cu cel mult 30 de zile calendaristice înainte de data depunerii cererii de reautorizare la Banca Națională a României;

c) fotocopia ultimei autorizații de funcționare emise de Banca Națională a României.

(3) În termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete, conform alineatului precedent, Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare va proceda la reautorizarea caselor de schimb valutar prevăzute la alin. (1), dacă sunt îndeplinite prevederile prezentelor instrucțiuni.

(4) Începând cu termenul prevăzut la art. 35, casele de schimb valutar care dețin autorizații de funcționare emise de Banca Națională a României și care nu și-au completat disponibilitățile bănești la nivelul prevăzut la art. 12 alin. (1) își vor înceta definitiv activitatea de schimb valutar, iar în maximum 15 zile calendaristice vor notifica în scris aceasta Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare, cu restituirea originalului autorizației de funcționare în cauză, urmând a fi radiate din evidențele Băncii Naționale a României privitoare la casele de schimb valutar autorizate de Banca Națională a României.

(5) Caselor de schimb valutar care nu au solicitat reautorizarea ori celor care nu au fost reautorizate deoarece nu au îndeplinit condițiile prevăzute de prezentele instrucțiuni, precum și celor care nu vor notifica încetarea definitivă a activității de schimb valutar li se va retrage autorizația de funcționare și vor fi radiate, din oficiu, din evidențele Băncii Naționale a României privitoare la casele de schimb valutar autorizate de Banca Națională a României.

Art. 37. — (1) Până la data de 4 mai 2004, entitățile care dețin în administrare unități hoteliere și au în obiectul de activitate operațiuni de cumpărare de valută convertibilă vor solicita reautorizarea Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare. Cererea de reautorizare va fi însoțită de documentele prevăzute la pct. D1, D2, D5—D9, din lista cuprinsă în anexa nr. 2A, precum și de fotocopia ultimei autorizații de funcționare emise de Banca Națională a României.

(2) În termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete, conform alineatului precedent, Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare va proceda la reautorizarea entităților care dețin în administrare unități hoteliere și au în obiectul de activitate operațiuni de cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar, dacă sunt îndeplinite prevederile prezentelor instrucțiuni.

(3) Entităților care dețin în administrare unități hoteliere și au în obiectul de activitate operațiuni de cumpărare de valută convertibilă sub formă de numerar și substitute de numerar, care nu au solicitat reautorizarea, ori celor care au solicitat reautorizarea, dar nu au îndeplinit condițiile prevăzute de prezentele instrucțiuni, precum și celor care nu vor notifica încetarea definitivă a activității de schimb valutar li se va retrage autorizația de funcționare și vor fi radiate, din oficiu, din evidențele Băncii Naționale a României.

LISTA

documentelor necesare obținerii autorizației Băncii Naționale a României

D1 — certificatul constatator/extrasul din registrul societăților, emis de oficiul registrului comerțului cu cel mult 30 de zile calendaristice înainte de data depunerii cererii de autorizare/notificare la Banca Națională a României, conținând cel puțin informații privind obiectul de activitate (cu precizarea codului CAEN), capitalul social, identitatea acționarilor/asociaților societății comerciale.

D2 — copia legalizată/certificată a certificatului de înregistrare emis de către oficiul registrului comerțului.

D3 — dovada posesiei spațiului de lucru destinat exclusiv schimbului valutar, cu acces public direct și adresă identificabilă. Se consideră în posesia casei de schimb valutar acele spații dobândite cu acte legale și pentru care s-au efectuat înregistrările și s-au obținut toate avizele, potrivit prevederilor legale aplicabile, inclusiv acordul proprietarului pentru desfășurarea activității de schimb valutar, în situația în care contractul prin care s-a dobândit posesia spațiului nu este încheiat direct cu proprietarul acestuia.

D4 — dovada existenței capitalului social vărsat și a disponibilităților bănești în monedă națională și/sau în valută convertibilă, în contul casei de schimb valutar. Pentru entitățile prevăzute la art. 1 lit. b), la momentul autorizării dovada se va face printr-un extras de cont eliberat la data depunerii documentației de autorizare la Banca Națională a României.

D5 — dovada existenței cel puțin a unui cont deschis la o instituție de credit.

D6 — certificatele de cazier judiciar ale personalului de conducere și ale celui angajat în activitatea de schimb valutar, care nu trebuie să conțină mențiuni referitoare la condamnări penale pronunțate prin hotărâri judecătorești definitive.

D7 — certificatul de clasificare și brevetul de turism pentru persoana fizică ce asigură conducerea structurii de primire turistice, emise de autoritatea competentă.

D8 — declarația pe propria răspundere, semnată de persoane împuternicite prin actul constitutiv să reprezinte societatea sau de persoane care pot dovedi cu acte că au fost mandatate în mod expres să reprezinte societatea în relația cu Banca Națională a României, din care să rezulte că sunt îndeplinite toate prevederile legale aplicabile activității de schimb valutar pentru persoane fizice. Modelul declarației este prezentat în anexa nr. 2.B.

D9 — orice alte documente solicitate de Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare, dacă este cazul.

D10 — documentația tehnică a aparatului automat de schimb valutar.

D11 — contractul încheiat de casa de schimb valutar cu o instituție de credit autorizată să funcționeze în România, care este agent al unei entități emitente de cecuri de călătorie sau este emitentă de cecuri de călătorie.

D12 — normele și procedurile interne de lucru privind derularea operațiunilor de depozitare, vânzare-cumpărare și decontare a cecurilor de călătorie.

D13 — declarația pe propria răspundere a administratorilor casei de schimb valutar referitoare la faptul că dispun de mijloacele și tehnicile necesare desfășurării în condiții corespunzătoare și de siguranță a operațiunilor cu cecuri de călătorie.

D14 — acordul casei centrale, în cazul cooperativelor de credit, pentru înființarea punctului de schimb valutar.

ANEXA Nr. 2.B

Denumirea entității

Adresa

DECLARAȚIE

În vederea desfășurării operațiunilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice la punctul de schimb valutar ce urmează a se înființa la adresa

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Numele și prenumele

Semnătura autorizată

Data

I N S T R U C Ț I U N I

privind modul de autorizare a operațiunilor valutare de capital

Art. 1. — Operațiunilor valutare de capital care sunt supuse autorizării Băncii Naționale a României sunt numai cele prevăzute la art. 2 alin. (1).

Art. 2. — (1) În vederea autorizării operațiunilor valutare de capital, solicitanții vor depune la registratura Băncii Naționale a României sau vor transmite prin corespondență o cerere de autorizare semnată de persoane împuternicite prin actul constitutiv să reprezinte societatea ori de persoane care pot dovedi cu acte că au fost mandatate în mod expres să reprezinte societatea în relația cu Banca Națională a României, în care se vor specifica instituția de credit rezidentă prin care urmează să se efectueze operațiunea respectivă, precum și instituția de credit nerezidentă și numărul contului în care se va face transferul, după caz, însoțită de documentația corespunzătoare (specificată în lista prevăzută în anexa nr. 3.A). Operațiunile valutare de capital supuse autorizării Băncii Naționale a României și documentele necesare în vederea autorizării sunt următoarele:

a) operațiuni cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară, prevăzute la art. 4 pct. 4.4 lit. a)–d) din regulament:

a1) admiterea instrumentelor financiare românești pe o piață monetară străină, prevăzute la lit. a): pct. D1–D3 și D5;

a2) admiterea instrumentelor financiare străine pe piața monetară românească, prevăzute la lit. b): pct. D1–D3 și D5;

a3) tranzacții (achiziționare) ale nerezidenților cu instrumente financiare românești pe piața monetară, prevăzute la lit. c): pct. D1–D3 și D5;

a4) tranzacții (achiziționare) ale rezidenților cu instrumente financiare străine pe piața monetară, prevăzute la lit. d): pct. D1–D3 și D5, precum și D4 în cazul când operațiunile sunt de natura datoriei private externe pe termen mediu sau lung;

b) operațiuni în conturi curente, prevăzute la art. 4 pct. 4.9 lit. b) și, respectiv, pct. 4.10 lit. b) din regulament: în conformitate cu prevederile anexei nr. 4 — Instrucțiuni privind autorizarea deschiderii și funcționării conturilor în străinătate ale rezidenților;

c) operațiuni în conturi de depozit deschise de nerezidenți în România la instituții de credit — în monedă națională, prevăzute la art. 4 pct. 4.10 lit. a1) din regulament: pct. D1, D2 și D5.

(2) Până cel târziu la data aderării României la Uniunea Europeană, operațiunile valutare de capital prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) nu vor mai fi supuse autorizării de către Banca Națională a României.

(3) Operațiunile valutare de capital prevăzute la alin. (1) lit. c) nu vor mai fi supuse autorizării de către Banca Națională a României la un an de la data intrării în vigoare a regulamentului.

Art. 3. — În termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete, Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare va remite solicitantului autorizația sau va comunica în scris respingerea autorizării operațiunii respective, cu menționarea motivelor care au stat la baza respingerii cererii.

Art. 4. — Contractele și alte înțelegeri externe din care decurg operațiuni valutare de capital supuse autorizării Băncii Naționale a României devin operaționale din punct de vedere valutar numai după obținerea autorizației pentru efectuarea operațiunii respective.

Art. 5. — Fac excepție de la prevederile de autorizare de mai sus instituțiile de credit, pentru următoarele operațiuni efectuate în nume și în cont propriu:

a) tranzacții (achiziționare) cu instrumente financiare străine pe piața monetară, prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a4);

b) operațiuni în conturi curente și de depozit în valută, deschise în străinătate, prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. b).

ANEXA Nr. 3.A

L I S T A

documentelor*) necesare obținerii autorizației Băncii Naționale a României

D1 — a) extrasul din registrul comerțului, în urma căruia nu au mai intervenit modificări, și certificatul de înregistrare emis de către oficiul registrului comerțului ori certificatul emis de către Registrul național al persoanelor juridice fără scop patrimonial — asociații, fundații și federații sau orice alt act de înregistrare la autoritățile abilitate, după caz;

b) pentru nerezidenți: documentul de înregistrare la autoritățile abilitate din țara de origine;

c) pentru persoanele fizice: documentul de identitate;

D2 — hotărârea adunării generale a asociațiilor ori acționarilor/consiliului de administrație al solicitantului sau organului de conducere abilitat legal, după caz, pentru efectuarea operațiunii respective;

D3 — documentele referitoare la admiterea instrumentelor financiare pe piața monetară, cum ar fi: autorizație/aviz

pentru introducerea la bursă, prospectul de emisiune, contracte/convenții încheiate cu intermediarii pe piața monetară, semnate bilateral, avizul/autorizația emisă de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (CNVM), în situațiile în care reglementările acestea prevăd obligativitatea emiterii unui act individual de acest tip sau alte documente specifice fiecărei operațiuni, după caz; de asemenea, sunt admise documente în format electronic, emise în condițiile respectării prevederilor legale;

D4 — formularele prevăzute de reglementările emise de Banca Națională a României în vederea înregistrării în Registrul datoriei private externe;

D5 — orice alte documente solicitate de către Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare.

*) Documentele vor fi prezentate în original sau în copie, după caz.

INSTRUCȚIUNI**privind autorizarea deschiderii și funcționării conturilor în străinătate ale rezidenților**

Art. 1. — (1) Potrivit prevederilor art. 14 din regulament, sunt supuse autorizării de către Banca Națională a României conturile în valută și/sau în monedă națională (leu) deschise de rezidenți în străinătate la instituții de credit și la alte instituții asimilate acestora, în condițiile prevăzute la alin. (2).

(2) În vederea obținerii autorizației, precum și în cazul reînnoirii acesteia, rezidenții completează și depun la registratura Băncii Naționale a României sau transmit prin corespondență o cerere de autorizare tip, conform anexei nr. 4.A, semnată de persoane împuternicite prin actul constitutiv să reprezinte societatea sau de persoane care pot dovedi cu acte că au fost mandatate în mod expres să reprezinte societatea în relația cu Banca Națională a României, însoțită de documentele care justifică necesitatea deschiderii contului în străinătate și de următoarele documente*):

a) extrasul din registrul comerțului, în urma căruia nu au mai intervenit modificări, și certificatul de înregistrare emis de către oficiul registrului comerțului ori certificatul emis de către Registrul național al persoanelor juridice fără scop patrimonial — asociații, fundații și federații sau orice alt act de înregistrare la autoritățile abilitate, după caz; pentru persoanele fizice: documentul de identitate;

b) actul de înregistrare a sucursalelor sau altor sedii secundare înființate ulterior în străinătate, în baza legislației române, după caz;

c) aprobarea de contingent necesară pentru trimiterea de personal român în străinătate, eliberată de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, după caz;

d) actul doveditor al înregistrării sucursalelor sau altor sedii secundare din străinătate, din care să rezulte statutul juridic al celorlalte sedii secundare ale firmei românești în străinătate; în lipsa actului doveditor al înregistrării celorlalte sedii secundare în străinătate, declarația pe propria răspundere a solicitantului că sediul secundar respectiv nu este persoană juridică străină;

e) contracte sau alte înțelegeri externe semnate bilateral;

f) declarația pe propria răspundere a solicitantului privind totalitatea conturilor deținute de acesta în străinătate;

g) orice acte sau documente justificative ale operațiunii sau stipulate de alte prevederi legale ori solicitate în mod expres de Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare ulterior depunerii ori remiterii documentației.

(3) În termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete, Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare va remite solicitantului autorizația sau va comunica în scris respingerea autorizării operațiunii respective, cu menționarea motivelor care au stat la baza respingerii cererii.

Art. 2. — (1) Deschiderea și/sau funcționarea conturilor în străinătate pot fi autorizate pentru următoarele situații și activități desfășurate în străinătate:

a) organizarea și funcționarea de șantiere de construcții-montaj și instalații sau executarea de lucrări și prestări de servicii;

b) înființarea și funcționarea, cu respectarea cerințelor legislației române, de sucursale sau alte sedii secundare în străinătate ale rezidenților, care nu sunt constituite ca persoane juridice în străinătate;

c) solicitarea de garanții de către nerezidenți, constituirea ori menținerea de garanții de bună execuție;

d) deținerea și utilizarea de disponibilități în valută în străinătate, precum și operațiuni în valută cu nerezidenți, pentru care solicitantul aduce dovezi că operațiunile respective nu pot fi efectuate în conformitate cu prevederile legale în vigoare privitoare la efectuarea operațiunilor prin conturi deschise în România;

e) operațiuni valutare de capital;

f) litigii între rezidenți și nerezidenți, aflate în curs de soluționare sau soluționate, precum și regularizări cu autoritățile financiare/judiciare din țările respective.

(2) Fac excepție de la obligația de obținere a autorizației Băncii Naționale a României pentru deschiderea conturilor în străinătate rezidenții exceptați de la obligația de repatriere, prevăzuți la art. 15 alin. (2) din regulament.

(3) Excepția de la obligația de obținere a autorizației Băncii Naționale a României pentru deschiderea conturilor în străinătate pentru persoanele fizice rezidente prevăzute la art. 15 alin. (2) lit. c) din regulament se referă la menținerea conturilor după încheierea activității în străinătate, exclusiv funcționarea acestora prin alimentări din țară și/sau exportul fizic de instrumente de plată sub formă de numerar.

Art. 3. — (1) Autorizația de deschidere și funcționare de conturi în străinătate cuprinde condițiile de funcționare a contului respectiv, obligatorii pe toată durata valabilității acesteia, precum și prevederi privind repatrierea, după caz.

(2) Rezidenții autorizați au obligația să comunice Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare orice situație de natură să modifice prevederile autorizației prevăzute la alin. (1) în scopul actualizării corespunzătoare a acesteia.

Art. 4. — (1) Autorizațiile de deschidere și funcționare de conturi în străinătate vor stipula o perioadă de valabilitate, perioadă determinată de durata și specificul operațiunii care face obiectul deschiderii contului în străinătate.

(2) În situația în care se justifică prelungirea valabilității autorizației, solicitantul va depune la registratura Băncii Naționale a României sau va transmite prin corespondență, cu 30 de zile calendaristice înainte de data expirării autorizației, o cerere în acest sens, însoțită de documentația corespunzătoare. Documentația ce se depune în vederea

*) Documentele vor fi prezentate în original sau în copie, după caz.

reînnoirii autorizației nu va mai cuprinde documentele depuse la autorizarea precedentă și care nu au suferit modificări.

Art. 5. — (1) Instituțiile de credit nu vor efectua operațiuni în valută în conturile în străinătate ale rezidenților deschise fără respectarea prevederilor regulamentului, iar operațiunile în conturile autorizate în străinătate dispuse de rezidenți vor fi efectuate cu respectarea prevederilor legale și prevederilor autorizațiilor emise pentru deschiderea și funcționarea conturilor respective.

(2) În situația în care, din analiza operațiunilor dispuse de clienți, instituțiile de credit constată că aceste operațiuni

se referă la conturi deschise în străinătate de rezidenți, acestea vor solicita clienților respectivi orice informație și document, inclusiv autorizația Băncii Naționale a României, pentru a se informa asupra respectării prevederilor legale în vigoare referitoare la deschiderea și funcționarea conturilor în străinătate ale rezidenților.

(3) În situația constatării nerespectării dispozițiilor referitoare la deschiderea și funcționarea conturilor în străinătate ale rezidenților, instituțiile de credit vor solicita clienților intrarea de îndată în legalitate.

ANEXA Nr. 4.A

Referința solicitantului

Nr. data

**CERERE DE AUTORIZARE
pentru deschiderea și funcționarea unui cont în străinătate**

Denumirea/Numele și prenumele

Sediul/Adresa: județul, localitatea, sectorul,
str. nr., bl., sc., ap., codul poștal,
telefon, fax

Codul unic de înregistrare/Codul numeric personal

Nr. de înregistrare la autoritățile abilitate

Codul CAEN

Conturi deschise în străinătate: DA/NU

Felul activității derulate prin cont

.....

Țara

Banca din străinătate

Nr. contului*)

Tipul contului*)

Valuta

Justificarea cererii de deschidere a contului**)

.....

.....

Alimentarea contului se va face cu

.....

.....

.....

Plățile din cont reprezintă

.....

.....

.....

Numele și prenumele
Semnătura autorizată

L.S.

*) În situația în care instituția de credit străină nu pune la dispoziție solicitantului informațiile respective înainte de deschiderea contului în străinătate, acestea vor fi comunicate Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare, în termen de 15 zile calendaristice de la data deschiderii contului.

**) Justificarea trebuie să conțină cel puțin plafonul maxim și termenul până la care va fi deschis contul în străinătate.

INSTRUCȚIUNI

privind autorizarea efectuării operațiunilor valutare între rezidenți pe teritoriul României

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Autorizarea operațiunilor valutare efectuate între rezidenți pe teritoriul României se realizează atât prin regulament, pentru categoriile de rezidenți și operațiunile prevăzute la art. 8 alin. (2) din regulament, cât și prin emiterea de autorizații de către Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare, potrivit prevederilor cap. II „Procedura de autorizare“.

Art. 2. — Prezentele instrucțiuni reglementează condițiile de autorizare privind efectuarea operațiunilor valutare pe teritoriul României între rezidenți, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (3) din regulament.

Art. 3. — (1) Rezidenții pot efectua operațiuni valutare pe teritoriul României, altele decât cele prevăzute la art. 8 alin. (2) din regulament, numai în baza autorizației emise de Banca Națională a României.

(2) Cererile de autorizare trebuie să se refere exclusiv la operațiuni punctuale. Derularea activităților prevăzute în obiectul de activitate nu poate fi condiționată de existența unei autorizații emise în condițiile prezentelor instrucțiuni.

(3) Autorizațiile se emit în baza aprobării conducerii executive a Băncii Naționale a României.

CAPITOLUL II

Procedura de autorizare

Art. 4. — În vederea obținerii autorizației pentru efectuarea operațiunilor valutare între rezidenți pe teritoriul României, solicitantul va depune la registratura Băncii Naționale a României sau va transmite prin corespondență o cerere de autorizare tip, conform anexei nr. 5.A, semnată de persoane împuternicite prin actul constitutiv să reprezinte societatea sau de persoane care pot dovedi cu acte că au fost mandatate în mod expres să reprezinte societatea în relația cu Banca Națională a României, însoțită de nota de fundamentare privind necesitatea efectuării operațiunii valutare între rezidenți și de următoarele documente*):

a) certificatul de înregistrare emis de către oficiul registrului comerțului ori certificatul emis de către Registrul național al persoanelor juridice fără scop patrimonial — asociații, fundații și federații sau orice alt act de înregistrare la autoritățile abilitate, după caz; pentru persoane fizice: documentul de identitate;

b) extrasul emis de oficiul registrului comerțului sau de altă autoritate abilitată de lege, în urma căruia nu au mai intervenit modificări, cuprinzând cel puțin următoarele mențiuni: denumirea firmei/entității, durata de funcționare a persoanei juridice/entității, sediul social, obiectul de activitate (detaliat), identitatea acționarilor/asociaților, componența

consiliului de administrație potrivit prevederilor actului constitutiv și actelor adiționale la acesta;

c) autorizația de funcționare emisă de autoritățile abilitate, după caz;

d) documentele care stau la baza efectuării acestor operațiuni (contracte, convenții, protocoale, programe etc.);

e) orice alte acte sau documente justificative ale operațiunii solicitate de Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare, ulterior depunerii ori remiterii documentației.

Art. 5. — (1) În termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete, Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare va remite solicitantului autorizația sau va comunica în scris respingerea cererii de autorizare respective, în funcție de decizia conducerii executive, cu menționarea motivelor care au stat la baza respingerii cererii.

(2) În funcție de specificul operațiunii valutare între rezidenți, în prevederile autorizației se va înscrie perioada de valabilitate a acesteia.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 6. — (1) Solicitarea autorizării efectuării operațiunilor valutare între rezidenți pe teritoriul României poate fi făcută fie de către rezidentul plătitor (care inițiază operațiunea valutară prin efectuarea unei plăți), fie de către rezidentul încasator.

(2) Nu este necesară autorizarea Băncii Naționale a României — Direcția reglementare și autorizare pentru rezidenții care efectuează operațiuni valutare cu rezidenții autorizați direct prin regulament ori autorizați în mod expres de Banca Națională a României — Direcția reglementare și autorizare pentru astfel de operațiuni și, după caz, prevăzuți în autorizația respectivă.

(3) Instituțiile de credit vor verifica respectarea condițiilor prevăzute în autorizația operațiunii înainte de a debita/credita contul rezidentului care efectuează operațiuni valutare pe teritoriul României conform alin. (2).

Art. 7. — Autorizațiile emise în baza art. 20 din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările și completările ulterioare, și conform prevederilor Normelor privind modul de autorizare a operațiunilor valutare pe teritoriul României — N.R.V. 6 la regulament își pierd valabilitatea la 30 de zile de la data intrării în vigoare a regulamentului, termen în care va fi solicitată reautorizarea în condițiile instrucțiunilor în vigoare. În cazul când nu se solicită reautorizarea în termenul menționat, autorizațiile respective își pierd valabilitatea.

*) Documentele vor fi prezentate în original sau în copie, după caz.

RECTIFICĂRI

În anexa la Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 213/2003 pentru punerea în aplicare a Instrucțiunilor privind ajutorul de stat în domeniul asigurării creditelor pentru export pe termen scurt, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 19 ianuarie 2004, se face următoarea rectificare:

— la pct. 3.9 în loc de: „..... națiunii“ se va citi: „..... țării“.

★

În anexa nr. 2 la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 4/2004 privind aprobarea tarifelor și a contribuțiilor percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în anul 2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 din 27 ianuarie 2004, se fac următoarele rectificări:

— la titlul anexei, în loc de: „*Tarifele percepute.....*“ se va citi: „*Contribuții percepute...*“

— la pct. 6, sintagma „..... din care.....“ se va citi: „..... dar care“.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
